Troesbekjendelse

og

Forfatning

af

de til et Forbund forenede

Menigheder af dobte Christne

eller Baptister

i Tydskland, Danmark og Sverrig.

Med Beviser

af

den hellige Skrift.

Oversat efter den tydske Original.

Hamborg 1852.

Hos J. G. Oncken.

Artikel 1.

Om Guds Ord.

Vi troe, at det gamle Testamentes Skrifter — nemlig de 5 Mose Bøger, Josvæ Bog, Dommernes Bog, Ruths Bog, de 2 Samuels Bøger, de 2 Kongernes Bøger, de 2 Krønikernes Bøger, Esras Bog, Nehemiæ Bog, Esthers Bog, Jobs Bog, Psalmernes Bog, Salomos Ordsprog, Salomos Prædiker, Salomos Høisang, Propheterne Esaiæ og Jeremiæ Bøger, Jeremiæ Begrædelsers Bog, Propheterne Ezechiels, Daniels, Hoseæ, Joels, Amos, Obadiæ, Jonæ, Michæ, Nahums, Habakuks, Zephaniæ, Haggai, Sachariæ og Malachiæ Bøger — saavel som det nye Testamentes Skrifter — nemlig Matthæi, Marci, Lucæ og Johannis Evangelier, Apostlernes Gjerninger af Lucas, Pauli Brev til de Romere, Pauli tvende Breve til de Corinthier, Pauli Brev til de Galater, Pauli Brev til de Ephesér, Pauli Brev til de Philippenser, Pauli Brev til de Colossenser, Pauli tvende Breve til de Thessaloniker, Pauli tvende Breve til Timotheum, Pauli Brev til Titum, Pauli Brev til Philemon, Brevet til de Ebræer, Jakobi Brev, Petri tvende Breve, Johannis tvende Breve, Judæ Brev og Johannis Aabenbaring — i Sandhed ere indblæste af den Helligaand; (1) saa at disse Bøger tilsammentagne udgjøre den eneste sande guddommelige Aabenbaring til

1) Den ganske Skrift er indblæst af Gud. 2 Tim. 3, 16. Paa det Folket maa høre, naar jeg taler. 2 Mos. 19, 9. Saa sagde David: Herrens Aand talede ved mig, og hans Tale skete ved min Tunge. 2 Sam. 23, 1. 2.

Menneskeslægten, og maae være den eneste Kilde til Guds Erkjendelse samt Troens og Livets eneste Regl og Rettesnor. (2)

Hører I Himle! og du Jord, mærk! thi Herren haver talet. Es. 1, 2. Herren sagde til mig: See jeg haver lagt mine Ord i din Mund. Jer. 1, 9. **Skriften kan ikke feile.** Joh. 10, 35. Ingen Prophetie i Skriften bør drages til egen Udlæggelse. Thi ingensinde er nogen Prophetie fremført af menneskelig Villie; men de hellige Guds Mænd talte, drevne af den Helligaand. 2 Petr. 1, 20. 21. Efter at **Gud** fordum havde talt mange Gange og paa mange Maader til Fædrene ved Propheterne, saa haver han i disse sidste Dage talt til os ved Sønnen. Ebr. 1, 1. Hvo som eder hører, hører mig, og hvo, som eder foragter, foragter mig. Luc. 10, 16. Thi I ere ikke de, som tale, men det er eders Faders Aand, som taler i eder. Matth. 10, 20. Da I annammede det Guds Ord, som I hørte af os, antoge I ikke Menneskers Ord, men — som det sandeligen er, Guds Ord. 1 Thes. 2, 13. Men jeg kundgjør eder, Brødre! at det Evangelium, som er prædiket af mig, ikke er Menneske-Lære; thi hverken annammede, eiheller lærte jeg det af noget Menneske, men ved Jesu Christi Aabenbarelse. Gal. 1, 11. 12. Hvilket vi og tale, ikke med Ord, som menneskelig Viisdom lærer, men med Ord, som den Helligaand lærer. 1 Cor. 2, 13.

2) Vi have det prophetiske Ord mere stadfæstet, og I gjøre vel, naar I give Agt derpaa, som paa et Lys, der skinner paa et mørkt Sted. 2 Petr. 1, 19. Dit Ord er en Lygte for min Fod og et Lys paa min Sti. Ps. 119, 105. De have Moses og Propheterne: lad dem høre dem. Høre de ikke Moses og Propheterne, skulle de ikke heller troe, om Nogen opstod fra de Døde. Luc. 16, 29—31. Den hellige Skrift kan gjøre dig viis til Salighed ved Troen paa Christum Jesum. Den ganske Skrift er indblæst af Gud, og nyttig til Lærdom, til Overbeviisning, til Rettelse, til Optugtelse i Retfærdighed; at det Guds Menneske maa vorde fuldkommet, dygtiggjort til al god Gjerning. 2 Tim. 3, 15—17. (Joh. 5, 39. Ap. G. 17, 11.) — Evangeliet er en Guds Kraft til Saliggjørelse for hver den, som troer. Rom. 1, 16. Dersom Nogen lader sig tykke, at han er en Prophet, eller aandelig, han erkjende de Ting, som jeg skriver til eder, at de ere Herrens Bud. 1 Cor. 14, 37. Men dersom og vi, eller en Engel af Himmelen prædike et andet Evangelium for eder, end det, vi prædikede eder, han være en Forbandelse! Gal. 1, 8. (Rom. 16, 25. 26. 3, 21. Aabenb. 22, 18.)

Artikel 2.

Om Gud.

Vi troe, at der kun er Een levende, sand og evig Gud: (1) Faderen, Sønnen og den Helligaand, (2) i deres Naturer og Egenskaber fuldkomne, evig hinanden lige og uadskillelige, (3) saa at Faderen er sand evig Gud, (4) Sønnen sand evig Gud (5) og den Helligaand sand evig Gud, (6) og vi dog ikke troe paa tre Guder,

---

1) Herren (Jehova) vor Gud. Herren er Een. 5 Mos. 6, 4. (1 Cor. 8, 4. 6. 1 Tim. 2, 5.)

2) Gaaer derfor hen, og lærer alle Folk, og døber dem i Navnet Faderens og Sønnens og den Helligaands. Matth. 28, 19. (1 Mos. 1, 26. 3, 22. Es. 61, 1. Matth. 3, 16. 17. Joh. 14, 26. 2 Cor. 13, 13. 1 Joh. 5, 7.)

3) Hvo, som negter Sønnen, haver eiheller Faderen. 1 Joh. 2, 23. Jeg og Faderen vi ere Eet. Joh. 10, 30. Saa lang en Tid er jeg hos eder, og du haver ikke kjendt mig, Philippus? Hvo mig haver seet, haver seet Faderen. Joh. 14, 7—10. (Joh. 16, 13. 14)

4) Een Gud og Alles Fader. Eph. 4, 6. (Matth. 6, 9.)

5) Af hvilke (Jøderne) Christus er efter Kjødet, som er **Gud over Alting**, heilovet i Evighed, Amen! Rom. 9, 5. I Begyndelsen var Ordet, og Ordet var hos Gud, og Ordet var **Gud**. Alle Ting ere ved det blevne til, og uden det er ikke end een eneste Ting bleven til af det, som er til. Og Ordet blev Kjød. Joh. 1, 1—14. Thomas svarede og sagde til ham: min Herre, og **min Gud**! Joh. 20, 28. Denne er **den sande Gud** og det evige Liv. 1 Joh. 5, 20. Til Sønnen siger han: Din Throne, o Gud! staaer i al Evighed. Dig, o Gud! haver din Gud salvet. Ebr. 1, 3—10. (Es. 9, 6. Jer. 23, 5. 6. Joh. 5, 23. 8, 58. 59.)

6) Hvilket Menneske veed, hvad der er i Mennesket, uden **Menneskets Aand**, som er i ham? saa veed og Ingen, hvad der er i Gud, uden **Guds Aand**! Cor. 2, 11. Hvo, som taler mod den Helligaand, ham skal det ikke forlades, hverken i denne Verden, eiheller i den tilkommende. Matth. 12, 32. Ananias, hvorfor haver Satan fyldt dit Hjerte, at du skulde lyve imod den Helligaand? Du haver ikke løiet for Menneskene, men for **Gud**. Ap. G. 5, 3. 4. **Herren er Aanden**. Vi blive forvandlede af **Herren**, der er Aanden. 2 Cor. 3, 17. 18. (1 Mos. 1, 2. Ps. 33, 6. Ap. G. 20, 28. 1 Cor. 3, 16. 17. 12, 11. Eph. 4, 30. 1 Petr. 4, 14.)

men kun paa Een evig (7) almægtig, (8) alviis, (9) alvidende (10) og allestedsnærværende Gud. (11) Erkjendelsen af denne Gud kan Mennesket kun opnaae ved den hellige Skrifts guddommelige Aabenbaring og den Helligaand. (12)

---

7) Før Bjergene bleve til, og du dannede Jorden og Jorderige, ja, fra Evighed til Evighed er du, o Gud! Pſ. 90, 2. (2 Moſ. 3, 14. 1 Tim. 1, 17.)

8) Hellig, Hellig, Hellig er Herren, Gud, den Almægtige. Aab. 4, 8. (1 Moſ. 17, 1.)

9) Ham, den ene vise Gud, være Ære ved Jesum Christum i al Evighed! Amen. Rom. 16, 27. (Rom 11, 33. 34. Es. 40, 28.)

10) Gud kjender alle sine Gjerninger fra Evighed af. Ap. G. 15, 18. Og ingen Skabning er usynlig for hans Aasyn; men alle Ting ere blotte og udspændte for hans Øine. Ebr. 4, 13. (Pſ. 139, 2—4.)

11) Er jeg ikke den, som opfylder Himlene og Jorden? siger Herren. Es. 23, 24. (Pſ. 139, 7—10.)

12) Efterdi Verden formedelſt Visdom ikke kjendte Gud i Guds Visdom, da behagede det Gud, formedelſt denne Prædikens Daarlighed at gjøre dem salige som troe. 1 Cor. 1, 21. Det naturlige Menneske fatter ikke de Ting, som høre Guds Aand til; thi de ere ham en Daarlighed, og han kan ikke kjende dem; thi de maa bedømmes aandeligen. 1 Cor. 2, 14. Talsmanden, den Helligaand, hvilken Faderen skal sende i mit Navn, han skal lære eder alle Ting, og minde eder om alle Ting, som jeg haver sagt eder. Joh. 14, 26. (Matth. 11, 25. 27. Rom. 10, 17.)

Artikel 3.

Om Synden.

Vi troe at Gud skabte det første Menneske i sit Billede, (1) som en oprigtig, hellig og uskyldig Skabning, (2) istand til at forherlige sin Gud, og forenet med ham at

---

1) Gud skabte Mennesket i sit Billede, han skabte det i Guds Billede. 1 Moſ. 1, 27.

2) Dette haver jeg fundet, at Gud gjorde et Menneske oprigtigt; men de opsøgte mange Fornuftigheder. Prød. 7, 29. (1 Moſ. 1, 31.)

leve salig. (3) Ved Satans Trædskhed (4) syndede Mennesket, faldt fra sin Gud, tabte hans Billede, og gik med Legeme og Sjæl over i Dødens Tilstand. (5) Da nu alle Mennesker ere fremspirede af Adams Sæd, saa have de alle uden Forskjel faaet den samme faldne og aldeles fordærvede Natur, (6) saa at de, undfangne og fødte i Synden, (7) ere Vredens Børn, (8) og aldeles uskikkede og uden Lyst til alt Godt, men skikkede og tilbøielige til alt Ondt. (9)

---

3) De bluedes ikke. 1 Mos. 2, 25. Og de hørte Guds Herrens Røst, som gik i Haven, der Dagen var luftig. 1 Mos. 3, 8.

4) Qvinden sagde: Slangen bedrog mig. 1 Mos. 3, 13. Og han greb Dragen, den gamle Slange, som er Djævelen og Satanas. Aab. 20, 2. Han var en Manddraber fra Begyndelsen af. Joh. 8, 44.

5) Paa hvilken Dag du æder af det, skal du døe Døden. 1 Mos. 2, 17. Lad de Døde begrave deres Døde. Matth. 8, 22. Ogsaa eder gjorde han levende, der I vare døde i Overtrædelser og Synder. Eph. 2, 1. Kjødets Sands er Døden. Rom. 8, 6 (Rom. 6, 23. Col. 2, 13.)

6) Hvad som er født af Kjødet er Kjød. Joh. 3, 6. Ligesom Synden kom ind i Verden formedelst eet Menneske, og Døden formedelst Synden, og saaledes Døden trængte igiennem til alle Mennesker, idet de syndede alle. Altsaa ligesom formedelst Eens Fald Fordømmelse kom over alle Mennesker o. s. v. Rom. 5, 12. 18. Mennesket er Kjød. 1 Mos. 6, 3.

7) See, ieg er født i Misgjerning, og min Moder haver undfanget mig i Synd. Ps. 51, 7. De Ugudelige ere fremmede for Gud fra Moders Liv; de, som tale Løgn fore vild fra Moders Liv. Ps. 58, 4.

8) Iblandt hvilke ogsaa vi alle forhen vandrede i vort Kjøds Begierligheder, i det vi gjorde Kjødets og Tankernes Villie, og vare af Naturen Vredens Børn, som og de Andre. Eph. 2, 3.

9) Kjødets Sands er Fiendskab imod Gud, thi den er ikke Guds Lov underdanig, ja kan eiheller være det. Rom. 8, 7. Menneskets Hjertes Tanke er ond af hans Ungdom. 1 Mos. 8, 21. Hjertet er bedrageligt mere end alle Ting, det er ulægeligt; hvo kan kiende det? Jer. 17, 9. Af Menneskenes Hjerte udgaae onde Tanker, Hoer, Skiørlevnet, Mord, Tyverier, Gierrighed, Ondskab, Svig, Uterlighed, et ondt Øie, Gudsbespottelse, Hovmod Uforstandighed. Marc. 7, 21. 22. O I Daarer, og seenhiertede til at troe alt det, som Propheterne have sagt! Luc. 24, 25. Han bebreidede dem deres Vantro og Hjertes Haardhed. Marc. 16, 14. Alle ere afvegne, de ere tilsammen blevne ubrugelige; der er Ingen, som gjør godt, der er end ikke Een. Rom. 3, 10—18.

Artikel 4.

Om Forløsningen.

Vi troe, at Gud ikke anderledes kunde forløse Menneskет fra Faldets skrækkelige Følger, end ved en fuldgyldig Fyldestgjørelse af sin hellige Retfærdighed; (1) derfor har han fra Evighed bestemt sin eenbaarne Søn, Jesum Christum, til et Forsoningsoffer. (2) I Følge deraf kom Christus, den levende Guds Søn, (3) til den af Gud bestemte Tid (4) i syndigt Kjøds Skikkelse paa Jorden, (5) og forenede i denne Skikkelse sin evige Guddom med den menneskelige Natur, (6) en sand menneskelig Sjæl og et menneskeligt Legeme, (7) som begge vare og bleve fuldkommen rene og pletfrie, saa at der hverken i Jesu Hjerte eller i hans Levnet forekom nogen Synd. (8) Som saadan viste han Lydighed ved at handle, idet han opfyldte hele Guds Lov for os, (9) og ved at lide, idet han frem-

---

1) Uden Blods-Udgydelse skeer ikke Forladelse. Ebr. 9, 22. Slagt-Offer og Mad-Offer vilde du ikke, men et Legeme beredte du mig; Brænd-Offere og Synd-Offere havde du ikke Behag i, da sagde jeg: See jeg kommer. Ebr. 10, 5—7.

2) Som (Christus) vel forud var bestemt, før Verdens Grundvold blev lagt, men blev aabenbaret i disse sidste Tider, for eder. 1 Pet. 1, 20.

3) Du er Christus, den levende Guds Søn! Matth. 16, 16. Denne er min Søn, den Elskelige. Matth. 3, 17.

4) Men der Tidens Fylde kom, udsendte Gud sin Søn. Gal. 4, 4.

5) Gud sendte sin egen Søn i syndigt Kjøds Lignelse. Rom. 8, 3.

6) I Ham bor al Guddommens Fylde legemligen. Col. 2, 9. Som enhver maa bekjende, stor er den Gudfrygtigheds Hemmelighed: Gud er aabenbaret i Kjød. 1 Tim. 3, 16. (Rom. 1, 3. 4.)

7) Min Sjæl er ganske bedrøvet. Matth. 26, 38. Efterdi da Børnene ere deelagtige i Kjød og Blod, er han ligemaade bleven deelagtig deri. Ebr. 2, 14. (1 Tim. 2, 5.)

8) Hvo af eder kan overbevise mig om nogen Synd? Joh. 8, 46. Han, som ikke haver gjort Synd, der blev og ikke funden Svig i hans Mund. 1 Petr. 2, 22. Han er forsøgt i alle Ting i Lighed med os, dog uden Synd. Ebr. 4, 15.

9) Jeg er ikke kommen, for at opløse, men at fuldkomme. Matth. 5, 17.

bar sit Legeme og sin Sjæl til et Offer for os. (10) Han blev en Forbandelse for os, (11) da han bar Guds Vrede, Straffen for vore Synder. (12) — Vi troe, at denne Guds Søns evig fuldgyldige Forløsning (13) er vor Saligheds eneste Aarsag, (14) og at vi ved den faae Forladelse for alle vore Synder og Overtrædelser, (15) Ret-

---

Men der Tidens Fylde kom, udsendte Gud sin Søn, født af en Qvinde, født under Loven. Gal. 4, 4. Christus er Lovens Ende, (Opfyldelse). Rom. 10, 4. Ligesom ved det ene Menneskes Ulydighed Mange ere blevne Syndere, saa skulle og Mange vorde retfærdige ved den Enes Lydighed. Rom. 5, 19. See, jeg er kommen; i Bogens Rolle er skrevet om mig. Jeg haver Lyst til at gjøre din Villie, min Gud! og din Lov er midt i mit Inderste. Pf. 40, 8, 9. (Matth. 20, 28. Es. 42, 21.)

10) Visselig haver han taget vore Sygdomme paa sig og baaret vore Piner. Es. 53, 4. Omendskjøndt han var Søn lærte han dog Lydighed af det, han led. Ebr. 5, 8. Han blev lydig indtil Døden, ja Korsets Død. Phil. 2, 8. Dette er mit Legeme, det, som gives for eder. Luc. 22, 19. Jeg er udøst som Vand, og alle mine Been adskille sig; mit Hjerte er som Vox, der smeltes, midt i mit Liv. Min Kraft er tørret, som et Skaar, min Tunge hænger ved mine Gummer, og du lægger mig i Dødens Støv. Pf. 22, 15. 16. Fordi hans Sjæl haver arbeidet, skal han see det, han skal mættes. Es. 53, 11. Min Sjæl er ganske bedrøvet indtil Døden. Matth. 26, 38. Og der han stred haardt med Dødsangst, bad han heftigere, men hans Sveed blev som Blodsdraaber, der faldt ned paa Jorden. Luc. 22, 44. Saaledes er Christus eengang offret. Ebr. 9, 28. (Ebr. 9, 14. 26. 10, 12. 14.)

11) Christus haver frikjøbt os fra Lovens Forbandelse, der han blev en Forbandelse for os; thi der er skrevet: forbandet er hver den som hænger paa et Træ. Gal. 3, 13.

12) O Sværd! vaagn op over min Hyrde, og over den Mand, som er min Næste. Sach. 13, 7. Min Gud! min Gud! hvorfor haver du forladt mig? Matth. 27, 46. Den som ikke vidste af Synd, haver han giort til Synd for os. 2 Cor. 5, 21. Han er saaret for vore Overtrædelser, er knuset for vore Misgierninger; Straffen laa paa ham, Herren lod alles vores Misgierning møde ham. Es. 53, 5. 6.

13) Han gik ved sit eget Blod eengang ind i Helligdommen, og fandt en evig Forløsning. Ebr. 9, 12. (Es. 45, 17.)

14) Da han var bleven fuldendt, blev han alle dem, som ham lyde, Aarsag til evig Frelse. Ebr. 5, 9. Straffen laa paa ham, at vi skulde nyde Fred, og vi have faaet Lægedom ved hans Saar. Es. 53, 5.

15) I hvem vi, formedelst hans Blod, have Forløsning, Syndernes Forladelse. Eph. 1, 7. (Col. 1, 14.) Jesu Christi, hans Søns Blod renser os fra al Synd. 1 Joh. 1, 7. Dette er mit Blod, det nye Testamentes, hvilket ud-

færdiggjørelse, (16) en evig Retfærdighed, (17) Frelse fra Død, Djævel og Helvede, (18) og det evige Liv, (19) som ogsaa at vi ved den faae Magt til at hade Synden og doe fra den, (20) og til at ville og at udrette det Gode. (21) — Efter at Christus havde fuldkommet sin Forløsning ved sin Død, (22) opstod han paa tredie Dag

---

gydes for Mange til Syndernes Forladelse. Matth. 26, 28. Guds Menighed, hvilken han forhvervede med sit eget Blod. Ap. G. 20, 28.

16) De blive retfærdiggjorte uforskyldt af hans Naade ved den Forløsning, som er i Christo Jesu. Rom. 3, 24. Altsaa, retfærdiggjorte ved Troen, have vi Fred med Gud ved vor Herre Jesum Christum. Rom. 5, 1.

17) Han iførte mig Salighedens Klæde, han klædte mig med Retfærdighedens Kappe. Es. 61, 10. Man skal kalde ham: Herren vor Retfærdighed. Jer. 23, 6. Paa det vi skulle i ham vorde retfærdige for Gud. 2 Cor. 5, 21. (Dan. 9, 24.)

18) Den sidste Fiende, som tilintetgjøres, er Døden. Da opfyldes det Ord, som er skrevet: Døden er opslugt til Seier. Død! hvor er din Braad! Helvede! hvor er din Seier? 1 Cor. 15, 26. 54. 55. Jeg skal opreise ham (som troer paa mig) paa den yderste Dag. Joh. 6, 40. Den samme skal sønderknuse dit (Slangens) Hoved. 1 Mos 3, 15. Som friede os af Mørkets Magt. Col. 1, 13. (Col. 2, 15.) Dertil er Guds Søn aabenbaret, at han skal afskaffe Djævelens Gjerninger. 1 Joh. 3, 8. (Ebr. 2, 14. 15.) Han opfoer til det Høie, bortførte Fanger, og gav Mennesker Gaver. Eph. 4, 8. Jesus, som os frier fra den tilkommende Vrede. 1 Thes. 1, 10.

19) Gud haver givet os det evige Liv, og dette Liv er i hans Søn. Hvo som haver Sønnen, haver Livet; hvo som ikke haver Guds Søn, haver ikke Livet. 1 Joh. 5, 11. 12. Jeg er Opstandelsen og Livet; hvo som troer paa mig, om han end doer, skal han dog leve; og hver den som lever og troer paa mig, skal ikke doe evindeligen. Joh. 11, 25. 26. (Joh. 3, 36. 10, 28. 2 Tim. 1, 10.)

20) Som gav sig selv hen for os, at han maatte forløse os fra al Uretfærdighed, og rense sig selv et Eiendoms-Folk, nidkjært til gode Gjerninger. Tit. 2, 14. Synden skal ikke herske over eder; thi I ere jo ikke under Loven, men under Naaden. Rom. 6, 14. Hver, som haver dette Haab til Ham, renser sig selv, ligesom Han er reen. 1 Joh. 3, 3. Han rensede deres Hjerter ved Troen. Ap. G. 15, 9.

21) Jeg formaaer Alt i Christo, som gjør mig stærk. Phil. 4, 13. Gud er den, som virker i eder baade at ville og at udrette efter sit Velbehag. Phil. 2, 13. Saa finder jeg da den Lov hos mig, naar jeg vil gjøre det Gode, at det Onde hænger ved mig. Thi jeg haver Lyst til Guds Lov efter det indvortes Menneske. Rom. 7, 21. 22.

22) Han sagde: Det er fuldbragt! og bøiede Hovedet, og overgav Aanden. Joh. 19, 30.

fra de Døde, (23) foer op til Himmelen, (24) satte sig hos Majestætens høire Haand i det Høie, (25) og sendte os sin Helligaand, (26) som gjør os villige til, ved Troen at annamme denne herlige Forløsnings Velsignelser. (27) Som Ypperstepræst træder han frem for os hos Faderen; (28) han er med os alle Dage indtil Verdens Ende, (29) og skal endelig føre os ind i Himmelen, hvor han har beredt os Sted. (30.)

---

23) (Matth. 28. Marc. 16. Luc. 24. Joh. 20.) Denne Jesum oprejste Gud, hvortil vi alle ere Vidner! Ap. G. 2, 32.

24) Og det skete, der han velsignede dem, skiltes han fra dem, og foer op til Himmelen. Luc. 24, 51. (Marc. 16, 19. Ap. G. 1, 9.)

25) Da blev Herren efterat han havde talet med dem, optagen til Himmelen, og satte sig hos Guds høire Haand. Marc. 16, 19. Han satte sig hos Majestætens høire Haand i det Høie. Ebr. 1, 3. 8, 1.

26) Og de bleve Alle opfyldte med den Helligaand, og begyndte at tale med andere Tungemaal. Ap. G. 2, 4. (Ap. G. 2. Joh. 15, 26. 16 7—14.)

27) Hendes Hjerte oplod Herren, saa at hun gav Agt paa det, som blev talt af Paulus. Ap. G. 16, 14. Guds Kjærlighed er udøst i vore Hjerter ved den Helligaand, som er os givet. Rom. 5, 5. Saa Mange som drives af Guds Aand, disse ere Guds Børn. Rom. 8, 14. Den Sandhedsaand han skal veilede eder til al Sandhed. Han skal herliggjøre mig. Joh. 16, 13. 14. (Gal. 5, 5.)

28) Efterdi vi derfor have en stor Ypperstepræst, som er gangen igiennem Himlene, Jesum, den Guds Søn, da lader os holde fast ved Bekjendelsen. Ebr. 4, 14. Som er ved Guds høire Haand, som og træder frem for os. Rom. 8, 34. Vi have en Talsmand hos Faderen, Jesum Christum, den Retfærdige. 1 Joh. 2, 1.

29) See, jeg er med eder alle Dage indtil Verdens Ende. Matth. 28, 20.

30) Naar jeg er gaaet bort og faaer beredt eder Sted, kommer jeg igjen, og vil tage eder til mig, at hvor jeg er skulle ogsaa I være. Joh. 14, 3. Fader, jeg vil, at de, som du haver givet mig, skulle og være hos mig, hvor jeg er; at de maa see min Herlighed. Joh. 17, 24.

Artikel 5.

Om Udvælgelsen til Salighed.

Vi troe, at det fra Evighed har været Guds frie, ikke af noget udenfor sig selv veiledede Velbehag

(1) hans bestemte Forsæt, at frelse Syndere. (2) Som det derfor, for Verdens Grundvold blev lagt, af uudgrandselig forbarmende Kjærlighed i Guddommen besluttedes, at Jehova, den Salvede, ved at blive Menneske og dø skulde være Frelseren; (3) saaledes bleve ogsaa de Personer af den fortabte Menneskeslægt, som Forløsningen i Tidernes Løb virkelig skulde tilegnes, af Faderen (4) ud-

---

1) I hvem (Christus) ogsaa vi have faaet Lod, vi som forud vare bestemte efter hans Beslutning, der virkede Alt efter sin Villies Raad. Eph. 1, 11. (Rom. 11, 34.)

2) Saa haver Gud elsket Verden, at han haver givet sin Søn, den eenbaarne, paa det at hver den, som troer paa ham, ikke skal fortabes, men have et evigt Liv. Joh. 3, 16.

3) Denne, da han var given hen efter Guds besluttede Raad og Forudvidende, toge I og korsfæstede med uretfærdige Hænder, og sloge ham ihjel. Ap. G. 2, 23. Men Gud haver saaledes fuldbyrdet, hvad han forud forkundte ved alle sine Propheters Mund, at Christus skulde lide. Ap. G. 3, 18. (Eph. 3, 10, 11.)

4) Men der Hedningerne det hørte, bleve de glade, og prisede Herrens Ord, og troede, saa mange, som vare bestikkede til det evige Liv. Ap. G. 13, 48. Kommer hid, min Faders Velsignede; arver det Rige, som eder er beredt fra Verdens Grundvold blev lagt. Matth. 25, 34. For de Udvalgtes Skyld, som han haver udvalgt, haver han forkortet de Dage. Marc. 13, 20. Alt, hvad min Fader giver mig, skal komme til mig. Joh. 6, 37. Ingen kan komme til mig, uden det er givet ham af min Fader. Joh. 6, 65. I have ikke udvalgt mig, men jeg haver udvalgt eder. Joh. 15, 16. Men der de vare dragne igjennem Phrygien og det Land Galatia, og det blev dem forbudet af den Helligaand, at tale Ordet i Asia. Ap. G. 16, 6. Men Herren sagde: Tael — thi jeg haver meget Folk i denne Stad. Ap. G. 18, 9. 10. Men vi vide, at alle Ting tjene dem til gode, som elske Gud, dem som efter hans Beslutning ere kaldede. Hvo vil anklage Guds Udvalgte? Rom. 8, 28. 33. Der de (Børnene Jakob og Esau) endnu ikke vare fødte, og hverken havde gjort noget Godt eller Ondt, — paa det Guds Beslutning efter Udvælgelse skulde staae fast, ikke ved Gjerninger, men ved ham som kaldte, — da blev der sagt til hende: (Rebekka) Den Ældre skal tjene den Yngre; som skrevet er: Jacob elskede jeg, men Esau hadede jeg. Hvad skulle vi da sige? mon der være Uretfærdighed hos Gud? det være langt fra! Thi han siger til Moses: Jeg vil være den miskundelig, hvilken jeg er miskundelig, og forbarme mig over den, hvilken jeg forbarmer mig over. Derfor staaer det ikke til den, som vil, eiheller til den, som løber, men til Gud, som gjør Miskundhed. Rom. 9, 11.—16. Men o Menneske! hvo er du, at du vil gaae i Rette mod Gud; Rom. 9, 20. Jeg levnede

valgte, deres Navne bleve skrevne i Himmelen, (5) og de selv overgaves i Frelserens Hænder (6) som hans Folk, (7) som Faarene i hans Hjord, for hvilke han vilde sætte sit Liv til, (8) som hans Arv, (9) som det Bytte, hvilket han erhvervede ved sin Dødskamp, (10) og som hans Brud. (11) Disse Personer blev det evige Liv i Christo tildeelt (12) og tillige bleve alle Midler anordnede, som

---

mig syv tusinde Mænd, som ikke havde bøiet Knæ for Baal. Saaledes er da og i den nærværende Tid en Levning efter Naadens Udvælgelse bleven tilbage. Hvad altsaa? Det Israel søger efter, haver det ikke erholdt; men de Udvalgte have erholdt det; de Øvrige bleve forhærdede. Rom. 11, 4. 5. 7. Ligesom han udvalgte os i ham for Verdens Grundvold blev lagt. Eph. 1, 4. Men vi ere skyldige altid at takke Gud for eder, Brødre, Elskte af Herren! at Gud haver udvalgt eder fra Begyndelsen til Salighed, 2 Thes. 2, 13. Som frelste os, og kaldte os med et helligt Kald, ikke efter vore Gjerninger, men efter sit eget Forsæt og Naaden, som os er given i Christo Jesu fra evige Tider af. 2 Tim. 1, 9. Salig er den, som du udvælger, og lader komme nær, at han maae boe i dine Forgaarde. Ps. 65, 5. (Matth. 20, 16. Luc. 18, 7. 1 Cor. 1, 28—29. Eph. 2, 8. 10. Col. 3, 12. Ps. 33, 12.

5) Og de skulle forundre sig, som boe paa Jorden, de, hvis Navne ikke ere skrevne i Livsens Bog fra Verdens Grundvold blev lagt. Aab. 17, 8. Paa den samme Tid skal dit Folk undkomme, hver den, som findes skreven i Bogen. Dan. 12, 1. Luc. 18, 20. Phil. 4, 3. Aab. 20, 12. 15.

6) Jeg aabenbarede dit Navn for de Mennesker, hvilke du haver givet mig af Verden; de vare dine, og du haver givet mig dem, og de have bevaret dit Ord. Jeg beder for dem; jeg beder ikke for Verden, men for dem, som du haver givet mig, thi de ere dine. Fader; jeg vil, at de som du haver givet mig, skulle og være hos mig, hvor jeg er. Joh. 17, 6. 9. 11. 24.

7) Han skal frelse sit Folk fra deres Synder. Matth. 1, 21. (Ap. G. 18, 10. Es. 53, 8.)

8) Jeg sætter mit Liv til for Faarene. Og jeg haver andre Faar, som ikke ere af denne Sti; dem bør det mig og at føre did, og de skulle høre min Røst. Joh. 10, 15. 16. 26. 27.

9) At I kunne kjende, — hvilken hans Arvs herlige Rigdom er iblandt de Hellige. Eph. 1, 18. (Ps. 28, 9.)

10) Derfor vil jeg give ham Deel iblandt Mange, og han skal dele de Stærke som et Bytte, derfor at han udtømte sin Sjæl til Døden. Es. 53, 12.

11) Kom, jeg vil vise dig Bruden, Lammets Hustru. Aab. 21, 9. (Ps. 45. Hoisangen.)

12) Paa det at han maa give alle dem, som du haver givet ham, et evigt Liv. Joh. 17, 2. (Joh. 10, 28. Rom. 5, 21. 6, 23. 1 Joh. 5, 11.)

skulde bringe dem til Troen paa Christum, til Helligbed og endelig til evig Saligbed. (13) Denne Guds Beslutning er uforanderlig og staaer evig fast, (14) saa at de, den angaaer, de Udvalgte, ikke kunne rives af Christi Haand, (15) men meget mere ved Guds Magt bevares i Troen og i Kjærligheden til Christo, indtil de ere blevne hans Herligheds Medarvinger. (16)

---

13) Thi hvilke han forud kjendte, dem haver han og forud bestikket, at vorde dannede efter hans Søns Billede. — Men hvilke han forud bestikkede, dem haver han og kaldet; og hvilke han kaldte, dem haver han og retfærdiggjort; men hvilke han retfærdiggjorde, dem haver han og herliggjort. Rom. 8, 29. 30. Petrus, Jesu Christi Apostel, til de Udlændinge, som ere adspredte — udvalgte efter Gud Faders Forsyn i Aandens Helliggjørelse til Lydighed og Renselse ved Jesu Christi Blod. — Lovet være Gud — som haver gjenfødt os. 1 Petr. 1, 1—3. (Eph. 1, 19. Es. 43, 5—7.)

14) Naadegaverne og sit Kald fortryder Gud ikke. Rom. 11, 29. Jeg er fuldelig'en forsikkret om det, at han, som begyndte en god Gjerning i eder, vil fuldføre den indtil Jesu Christi Dag. Phil. 1, 6. Biergene skulle vel vige og Høiene bevæges, men min Miskundhed skal ikke vige fra dig, og min Freds Pagt ikke bevæges, sagde Herren, din Forbarmer. Es. 54, 10. Dersom hans Børn forlade min Lov, og de vandre ikke i mine Rette, dersom de vanhellige mine Skikke, og ikke holde mine Bud, da vil jeg hiemsøge deres Overtrædelser med Riis og deres Misgjerninger med Plager. Jeg vil ikke gjøre min Miskundhed til intet, (at tage den fra ham, og ikke feile i min Sandhed. Jeg vil ikke vanhellige min Pagt, og ikke forandre det, som gik ud fra mine Læber. Ps. 89, 31—35. Es. 65, 17. 19.)

15) Jeg er vis paa, at hverken Død, eiheller Liv, eiheller Engle, eiheller Fyrstendømmer, eiheller Magt, eiheller det Nærværende, eiheller det Tilkommende, eiheller det Høie, eiheller det Dybe, eiheller nogen anden Skabning skal kunne skille os fra Guds Kjærlighed i Christo Jesu, vor Herre. Rom. 8, 38. 39. Falske Christi og falske Propheter skulle opstaae og gjøre store Tegn og underlige Gjerninger, at de Udvalgte skulle og forføres, om det var muligt. Matth. 24, 24. Men dette er Faderens Villie som mig udsendte, at jeg skal Intet miste af Alt det, som han haver givet mig; men jeg skal opreise det paa den yderste Dag. Joh. 6, 39. De skulle slet ikke fortabes evindelig, og Ingen skal rive dem af min Haand. Min Fader, som har givet mig dem, er større end Alle; og Ingen kan rive dem af min Faders Haand. Joh. 10, 28. (Rom. 7, 23—25.)

16) Som og skal befæste eder indtil Enden, saa at I skulle være ustraffelige paa vor Herres Jesu Christi Dag. Gud er trofast, ved hvem I ere kaldte til hans Søns Jesu Christi vor Herres Samfund. 1 Cor. 1, 8. 9. Som efter sin store Barmhjertighed haver gjenfødt os til et levende Haab formedelst Jesu

Christi Opstandelse fra de Døde, til en uforkrænkelig og ubesmittelig og uvisnelig Arv, som er bevaret i Himlene til eder, hvilke ved Guds Magt bevares formedelst Troen til den Salighed, som er rede til at aabenbares i den sidste Tid. 1 Petr. 1, 3—5.

Artikel 6.

Om Naademidlerne og deres Orden.

Vi troe, at Gud har anordnet Naademidler, ved hvilke han drager Synderne til sig og tilegner dem Frelsen som Christus forhvervede. Gud har med Hensyn til disse Naademidler fastsat en bestemt Orden, som vi ikke tør forandre uden at overtræde hans Villie. (1) Først skal nemlig Guds Ord anvendes. (2) De som ved dette og ved den Helligaands Medvirkning blive omvendte, indlemmes derpaa i Christi Menighed ved Daaben (3) og denne Menigheds Medlemmer nyde i den Nadveren (4) til Forkyndelse af Christi Død og inderligt Samfund

---

1) Dersom I blive i mit Ord, ere I sandelig mine Disciple. Joh. 8, 31. Hvo, som haver mine Befalinger og holder dem, han er den, som mig elsker. Om Nogen elsker mig, skal han holde mit Ord. Joh. 14, 21. 23. Lærer dem at holde alt det, jeg haver befalet eder. Matth. 28, 20. Jeg er hos eder i Aanden, og glæder mig, idet jeg seer eders Orden og Fasthed i eders Tro paa Christum. Col. 2, 5.

2) Gaaer bort i al Verden, og prædiker Evangelium for al Skabningen. Marc. 16, 15. Da stod Petrus frem med de Elleve, og oplæftede sin Røst, og talte til dem. Ap. G. 2, 14. Men Philippus kom ned til en Stad i Samaria, og prædikede Christum for dem. Ap. G. 8, 5. Men Philippus oplod sin Mund, og begyndende fra dette Skriftsted, forkyndte han ham Evangelium om Jesu. Ap. G. 8, 35. Paa Sabbatsdagen gik vi ud udenfor Staden ved en Flod, hvor der pleiede at holdes Bøn, og vi satte os, og talte til de Qvinder, som kom sammen. Ap. G. 16, 13. Og de talte Herrens Ord til alle dem, som vare i hans Huus. Ap. G 16, 32. (Ap. G. 10, 34—43. 18, 4. 5.)

3) Hvo som a) troer og b) bliver døbt, skal blive salig; men hvo som ikke troer, skal blive fordømt. Marc. 16, 16. (Ap. G. 2, 41. 8, 12. 37. 38. 16, 15. 33. 10, 48.)

4) De som nu gierne annammede hans Ord, bleve døbte; og der lagdes den samme Dag til Menigheden henved tre tusinde Sjæle. Men de vare

med ham. (5) I Nadveren finder ogsaa de Helliges Samfund sit høieste Udtryk. (6) Dog er Bønnen Sjælen i alle disse Midler (7) og i hele Naadestanden; (8) den begynder med det nye Livs første Øieblik (9) og hører ikke op igjen.

---

vaagtige i Apostlernes Lærdom og Samfundet og Brødsbrydelsen og Bønnerne. Ap. G. 2, 41. 42. (Ap. G. 20, 7.)

5) Hvo, som æder mit Kjød og drikker mit Blod, han bliver i mig og jeg i ham. Joh. 6, 56.

6) Thi et Brød, og et Legeme ere vi Mange; thi vi ere alle deelagtige i det ene Brød. 1 Cor. 10, 17.

7) Men det begav sig der alt Folket lod sig døbe, og Jesus ogsaa blev døbt og bad. Luc. 3, 21. Lad dig døbe — og paakald Herrens Navn. Ap. G. 22, 16.

8) Og det skal ske, at hver den, som paakalder Herrens Navn skal frelses. Ap. G. 2, 21. (Rom. 10, 11—14.)

9) Herre! hvad vil du at jeg skal gjøre? Ap. G. 9, 6. Spørg i Judæ Huus efter Een ved Navn Saulus fra Tarsus; thi see, han beder. Ap. G. 9, 11.

Artikel 7.

Om Synderens Omvendelse ved Guds Ord.

Frelsens Vei er denne, at Mennesket ved Guds Ord, som er levende og kraftigt, (1) opvækkes af sin dybe Syndesøvn, (2) erkjender sine Synder og sin Brøde og hjertelig angrer dem. (3) I Følelsen af den Fare, han staaer i

---

1) Det Guds Ord er levende og kraftigt, og skarpere end noget tveægget Sværd. Ebr. 4, 12. Er mit Ord ikke saa som Ild, siger Herren, og som en Hammer, der kan sønderslaae en Klippe? Jer. 23, 29.

2) Men der de det hørte, gik det dem igjennem Hjertet, og de sagde til Petrus og de andre Apostler, I Mænd, Brødre! hvad skulle vi gjøre? Ap. G. 2, 37. Ligesom Regnen og Sneen nedfalder fra Himmelen, og kommer ikke tilbage derhen, men vander Jorden overflødigen og gjør den frugtbar, og kommer den til at give Grøde, og den giver Sæd til at saae, og Brød til at æde: saa skal mit Ord være, som skal udgaae af min Mund; det skal ikke komme tomt igjen til mig; men det skal gjøre det, mig behager, og hvad jeg sender det til, skal lykkes for det. Es. 55, 10. 11. (Luc. 16, 29—31.)

3) Bedrøvelsen efter Gud virker Omvendelse til Salighed, som ikke fortry-

i flyer han til Christo, (4) sin eneste Redningsmand og Saliggjører, (5) og modtager ved Troen paa ham sine Synders Forladelse (6) og det Vidnesbyrd i sit Hjerte, at han er et Guds Barn og det evige Livs Arving. (7) Denne store Forandring i Synderens Hjerte og Erkjendelse er udelukkende den Helligaands Gjerning, (8) som efter Guds naadige Villie ledsager Ordet med sin almægtige Virkning, (9) og derved bevirker den kjødelig sindede

---

des. 2 Cor. 7, 10. Tolderen stod langt borte, og vilde end ikke oplefte Øinene til Himmelen, men slog sig for sit Bryst, og sagde: Gud vær mig Synder naadig! Luc. 18, 13. For dig, ja for dig alene haver jeg synded og gjort det Onde for dine Øine. Pf. 51, 6. Gud byder nu alle Mennesker allevegne, at omvende sig. Ap. G. 17, 30. (Luc. 7, 37—48.)

4) Alt hvad min Fader giver mig, skal komme til mig; og den, som kommer til mig, skal jeg ingenlunde stede ud. Joh. 6, 37. Kommer hid til mig, Alle, som arbeide og ere besværede! og jeg vil give eder Hvile. Matth. 11, 28.

5) Der er slet ikke Frelse i nogen Anden; thi der er heller ikke et andet Navn under Himmelen givet iblandt Mennesker, ved hvilket det bør os, at vorde saliggjorte. Ap. G. 4, 12. Jeg er Veien og Sandheden og Livet: der kommer Ingen til Faderen uden ved mig. Joh. 14, 6. (Joh. 3, 36.)

6) De blive retfærdiggjorte uforskyldt af hans Naade, ved den Forløsning som er i Christo Jesu, hvilken Gud haver fremstillet til en Naadestol formedelst Troen paa hans Blod, for at vise sin Retfærdighed ved de forhen under Guds Langmodighed begangne Synders Forladelse. Derfor slutte vi, at Mennesket bliver retfærdiggjort ved Troen uden Lovens Gjerninger. Rom. 3, 24. 25. 28. Til hvilke jeg nu udsender dig for at oplade deres Øine, at de omvende sig fra Mørket til Lyset, og fra Satans Magt til Gud, paa det at de kunne annamme Syndernes Forladelse og Lod iblandt dem, som ere helligede ved Troen paa mig. Ap. G. 26, 17. 18.

7) Denne samme Aand vidner med vor Aand, at vi ere Guds Børn. Men dersom vi ere Børn, ere vi og Arvinger, nemlig Guds Arvinger, men Christi Medarvinger. Rom. 8, 16. 17. Men eftersom I da ere Sønner, har Gud udsendt sin Søns Aand i eders Hjerter, som raaber Abba, Fader! Gal. 4, 6. Hvo som troer paa Guds Søn, haver dette Vidnesbyrd i sig selv. Og dette er Vidnesbyrdet: at Gud haver givet os det evige Liv, og dette Liv er i hans Søn. 1 Joh. 5, 10. 11. (Eph. 1, 13. 14. 4, 30. 2 Cor. 1, 21. 22.)

8) I ere aftvede, I ere helliggjorte, I ere retfærdiggjorte ved den Herres Jesu Navn og ved vor Guds Aand. 1 Cor. 6, 11. Ingen kan kalde Jesum Herre uden ved den Helligaand. 1 Cor. 12, 3. De skulle alle blive undervifte af Gud. Joh. 6, 45.

9) Vort Evangelium hos eder var ikke i Ord alene, men ogsaa i Kraft,

Synders Igjenfødelse, (10) oplukker hans Hjerte, (11) oplyser hans Sjæl (12) og frembringer den levende Tro paa Christum. (13)

---

og i den Helligaand. 1 Thes. 1, 5. Mit Ord og min Prædiken skete ikke i menneskelig Viisdoms overtalende Ord, men i Aands og Krafts Bevisning, at eders Tro ikke skulde være grundet i Menneskens Viisdom, men i Guds Kraft. 1 Cor. 2, 4. 5. Det er Aanden, som levendegjør, Kjødet gavner intet; de Ord, som jeg taler til eder ere Aand, og ere Liv. Joh. 6, 63. Da Petrus endnu talte disse Ord, faldt den Helligaand paa alle dem, som hørte Ordet. Thi de hørte dem tale med fremmede Tungemaal, og høiligen prise Gud. Ap. G. 10, 44. (Ezech. 37, 7. 10.)

10) Hvilke ikke ere fødte af Blod, eiheller af Kjøds Villie, eiheller af Mands Villie, men af Gud. Joh. 1, 13. Uden Nogen bliver født paa ny, kan han ikke see Guds Rige. Uden at Nogen bliver født af Vand og Aand, kan han ikke indkomme i Guds Rige. Hvad som er født af Kjødet er Kjød, og hvad som er født af Aanden er Aand. Forunder dig ikke, at jeg sagde til dig: det bør eder at fødes paa ny. Joh. 3, 3. 5. 6. 7. Efter sin Beslutning fødte Han os formedelst Sandheds Ord. Jac. 1, 18. I, som ere igjenfødte, ikke af forkrænkelig, men uforkrænkelig Sæd, ved Guds Ord, som lever og bliver evindelig. 1 Petr. 1, 23. I Christo Jesu gjælder hverken Omskjærelse eller Forhud noget, men en ny Skabning. Gal. 6, 15.

11) Og en Qvinde ved Navn Lydia, en Purpur-Kræmerske fra Staden Thyatira, som dyrkede Gud, hørte til; hendes Hjerte oplod Herren, saa at hun gav Agt paa det, som blev talt af Paulus. Ap. G. 16, 14.

12) I vare forhen Mørkhed, men nu ere I et Lys i Herren. Eph. 5, 8. Det naturlige Menneske fatter ikke de Ting, som høre Guds Aand til; thi de ere ham en Daarlighed, og han kan ikke kjende dem; thi de maa bedømmes aandeligen. 1 Cor. 2, 14.

13) Af Naade ere I frelste formedelst Troen, og det ikke af eder; det er Guds Gave. Eph. 2, 8.

Artikel 8.

Om den hellige Daab.

Vi troe, at den af Christo anordnede hellige Daab, som indtil hans Gjenkomst skal vedblive i Menigheden, (1)

---

1) Gaaer hen, og lærer alle Folk, og døber dem i Navnet Faderens og Sønnens og den Helligaands, og lærer dem at holde alt det, jeg haver befa-

efter det ny Testamentes bestemte Ord bestaaer deri, at den, der skal døbes, af en dertil beskikket Herrens Tjener i Navnet Faderens og Sønnens og den Helligaands nedsænkes i Vandet og atter fremhæves af dette. (2) Kun paa denne Maade udføres den guddommelige Befaling, (3) og Christi Anordning beholder sin dybe oprindelige Betydning. (4) Ligesaa bestemt betegnes de Personer i den

---

let eder; og see, jeg er med eder alle Dage indtil Verdens Ende. Matth. 28, 19. 20.

2) Da kom Jesus fra Galilæa til Jordan til Johannes for at døbes*) af ham. Men Johannes formeente ham det meget og sagde: jeg haver behov at døbes af dig, og du kommer til mig? men Jesus svarede og sagde til ham: Tillad det nu; thi saaledes bør det os at fuldkomme al Retfærdighed. Da tilstedte han ham. Matth. 3, 13—15. Jesus døbtes af Johannes i Jordan. Marc. 1, 9. Og der Jesus var døbt, steg han strax op af Vandet. Matth. 3, 16. Men og Johannes døbte i Ænon nærved Salim, thi der var meget Vand, og de kom derhen og bleve døbte Joh. 3, 23. Men som de droge fremad Veien, kom de til noget Vand, og Kammersvenden sagde: see, der er Vand, hvad hindrer mig fra at blive døbt? Og han bød Vognen holde: og de nedstege begge i Vandet baade Philippus og Kammersvenden, og han døbte ham. Men der de opstege af Vandet, bortrykkede Herrens Aand Philippus. Ap. G. 8, 36. 38. 39.

3) Een Herre, een Tro, een Daab. Eph. 4, 5. Dersom vi ere blevne een Plante med ham ved Lighed med hans Død, da skulle vi og være ham lige i hans Opstandelse. Rom. 6, 5.

4) I som ere begravne med ham i Daaben, og medopreiste i ham formedelst Troen, af Guds Kraft, som opreiste ham fra de Døde. Ogsaa eder som vare døde i Overtrædelserne, gjorde han levende tilligemed ham. Col. 2, 12. 13.

---

*) Daaben hedder paa Græsk Baptismus, paa Latin Mersio, det er, naar man nedbypper noget ganske i Vandet, som gaaer sammen over det . . . . Thi uden Tvivl nedstammer og i det tydske Sprog Ordet „Taufe" (Daab) af Ordet „Tiefe" (Dyb,) saa at man nedsænker det dybt i Vandet, hvad man døber . . . . Derfor maa vi betragte tre Ting i det hellige Sacramente: Tegnet, Betydningen og Troen. Tegnet bestaaer deri, at man i Navnet Faderens og Sønnens og den Helligaands støder Menneskets i Vandet. Men man lader ham ikke blive deri, man haver ham ud igjen. Derfor kalder man dette, haved ud af Daaben. Saaledes maa begge Dele, at døde og at have ud, være i Tegnet."

Dr. Martin Luthers's Ord (Lille Bønnebog. Prædiken om Daaben.)

„Ordet baptizo (døbe) betyder at nedbyppe, og Nedbyppelsens Brug iagttoges af den gamle Kirke."

Calvin's Ord.

hellige Skrift, som skulle underkaste sig denne Anordning og med taknemmeligt Hjerte gribe dette Naademiddel, nemlig kun saadanne Mennesker, ligemeget til hvilket Folkeslag de høre, som iforveien ved Evangeliet og Guds frie Naade ere blevne omvendte fra deres Synder til Christo, og af ganske Hjerte troe paa ham, som deres Frelser. (5)

Daaben er en Førstegrøde af Troen og Kjærligheden til Herren, en Indtrædelse i Lydighed mod Herren (6) og i hans Menighed. (7) Den er en høitidelig Erklæring og Bekjendelse af Synderen, (8) der har erkjendt det

---

5) Hvo, som troer og bliver døbt, skal blive salig. Marc. 16, 16. I Mænd, Brødre! hvad skulle vi gjøre; men Petrus sagde til dem: Omvender eder, og hver af eder lade sig døbe. De, som nu gjerne annammede hans Ord, bleve døbte, og der lagdes den samme Dag til Menigheden henved tre tusinde Sjæle. Ap. G. 2, 37. 38. 41. Og der kom stedse flere til, som troede paa Herren, en Mængde baade af a) Mænd og b) Qvinder. Ap. G. 5, 14. Men der de troede Philippus som forkyndte Evangelium om det, som hører til Guds Rige og Jesu Christi Navn, bleve døbte baade a) Mænd og b) Qvinder. Ap. G. 8, 12. Men Philippus sagde: Dersom du troer af ganske Hjerte, maa det skee. Men han svarede og sagde: Jeg troer, at Jesus Christus er Guds Søn. Ap. G. 8, 37. Men Crispus, Forstanderen for Synagogen, troede paa Herren med sit ganske Huus; og mange af Corinthierne, som hørte til, troede og bleve døbte. Ap. G. 18, 8. I ere jo alle Guds Børn formedelst Troen i Christo Jesu. Thi I, saa mange, som ere døbte til Christum, have iført Christum. Gal. 3, 26. 27. Ap. G. 10. 42—48. 16, 13—15. 40, 29—34. Matth. 3, 1. 2, 5. 6. 7—9. Marc. 1, 5. Luc. 3, 3. Ap. G. 19, 24.)

6) Hver af eder lade sig døbe! De som nu gjerne annammede hans Ord, bleve døbte. Ap. G. 2, 38. 41. Herre, hvad vil du, at jeg skal gjøre? Og Herren sagde til ham: Staae op, og gak ind i Staden, og det skal siges dig! hvad dig bør at gjøre. Ap. G. 9, 6. Hvad bier du? Staae op, lad dig døbe! Ap. G. 22, 16. Dersom I holde mine Befalinger, skulle I blive i min Kjærlighed; ligesom jeg haver holdt min Faders Befalinger og bliver i hans Kjærlighed. I ere mine Venner, dersom I gjøre, hvad jeg befaler eder. Joh. 15, 10. 14. (Marc. 16, 16.)

7) Thi baade ere vi alle ved een Aand døbte til at være eet Legeme, hvad heller vi ere Jøder eller Græker, eller Trælle, eller Frie. 1 Cor. 12, 13. Men Herren lagde dagligen dem til Menigheden, som bleve salige. Ap. G. 2, 47.

8) Daaben er ikke Renselse fra Kjødets Urenhed, men Tilspørgning om en god Samvittighed mod Gud. 1 Petr. 3, 21. Da lader os træde

Skrækkelige i Synden og det Fordømmelige i sit hele Væsen, (9) at han sætter alt sit Haab allene paa sin Frelsers Jesu Christi Død og Opstandelse, (10) og troer paa ham, som Forløser fra Forbandelsen og Syndens Sold; (11) at han med Legeme og Sjæl overgiver sig til Christo og iforer ham, (12) som sin Retfærdighed og Styrke; (13) at han hengiver sit gamle Menneske til Døden og ønsker med Christo at vandre i et nyt Levnet. (14)

---

frem med et sanddru Hjerte, i Troens fulde Forvisning, ved Bestænkelsen rensede i Hjertet fra en ond Samvittighed, og aftoet paa Legemet med reent Vand. Lader os holde fast ved Haabets urokkelige Bekjendelse. Ebr. 10, 22. 23. Efterdi vi derfor have en stor Ypperste-Præst, som er gangen igjennem Himlene, Jesum, den Guds Søn, da lader os holde fast ved Bekjendelsen. Ebr. 4, 14.

9) Derfor skal alt Israels Huus vide for vist, at Gud haver giort ham til en Herre og Christum, denne samme Jesum, **som I have korsfæstet.** Men der de det hørte, gik det dem **igjennem Hjertet.** Ap. G. 2, 36. 37. Jeg er Jesus, **den du forfølger;** det vil blive dig haardt, at stampe imod Braadden. Og han sagde **bævende og forfærdet;** Herre! hvad vil du at jeg skal gjøre? Og han saae ikke i tre Dage; og han aad **ikke,** ei **heller** drak han. Ap. G. 9, 5. 6. 9. Men han begjerede et Lys, og sprang ind, og kastede sig **skjælvende** ned for Paulus og Silas. Og han førte dem ud, og sagde: Herrer! hvad **bør mig at gjøre, at jeg kan vorde salig?** Ap. G. 16, 29. 30. (Matth. 3, 8.)

10) Hver af eder **lade sig døbe i Jesu Christi Navn til Syndernes Forladelse.** Ap. G. 2, 38. **Vide I ikke,** at vi, **saamange** som ere døbte i Christum Jesum, ere døbte i **hans Død?** Men dersom vi ere **døde** med Christo, da **troe vi,** at vi og skulle **leve** med ham. Rom. 6, 3. 8. **Vi dømme dette,** at dersom Een er død for Alle, da ere de **alle døde.** 2 Cor. 5, 15.

11) Syndens Sold er Døden, men **Guds Naadegave** er et evigt Liv i Christo Jesu, vor Herre. Rom. 6, 23. Thi det, at han døde, **døde han engang for Synden;** men det, at han lever, det **lever han for Gud.** Saaledes anser og I eder. Rom. 6, 10. 11. (Es. 53, 5. Ap. G. 8, 35.)

12) I, saa mange, som ere døbte til Christum, **have iført Christum.** Gal. 3, 26. 27.

13) For mig skal bøies hvert Knæ, ja hver Tunge skal svørge; Sandelig i Herren ere **Retfærdigheder og Styrke.** Es. 45, 23. 24.

14) **Vi** ere altsaa **begravne** med ham ved Daaben i **Døden,** paa det at ligesom Christus er opreist fra de Døde, formedelst Faderens Herlighed, saa skulle og vi **vandre i et nyt Levnet.** Thi dersom vi ere blevne een Plante med ham ved Lighed med hans Død, da skulle vi og være ham lige i hans Opstandelse; thi vi vide dette, at vort **gamle Menneske er korsfæstet**

Men Daaben er ogsaa Guds høitidelige Erklæring og Forsikring til den Troende, der døbes, at han er nedsænkt i Christo Jesu,(15) og saaledes død, begravet og opstanden med ham; (16) at hans Synder ere aftoede, (17) og at han er Guds kjære Barn, i hvilket Faderen haver Velbehag. (18) Daaben skal fremkalde en kraftigere og mere bestemt Bevidsthed om sin Frelse og Salighed hos den, der døbes, (19) og dette vil Gud frembringe ved at besegle en Saadan med den Helligaand, (20) dog kun naar han iforveien har frembragt den sande saliggjørende

---

med ham, paa det at det Syndens Legeme skal blive tilintetgjort, saa at vi ikke fremdeles skulle tjene Synden. Rom. 6, 4—6.

15) Vi, saa mange som ere døbte i Christum Jesum. Rom. 6, 3.

16) Vi ere altsaa begravne med Ham ved Daaben i Døden o. s. v. Rom. 6, 4. 8. (Col. 2, 12. 13.)

17) Han (Paulus) saae ikke i tre Dage; og han aad ikke, ei heller drak han. Ap. G. 9, 9. Men es vis Ananias, en gudfrygtig Mand efter Loven, — kom til mig, og stod for mig, og sagde til mig: — Nu, hvad bier du efter? staae op, lad dig døbe, og dine Synder aftoe, og paakald Herrens Navn. Ap. G. 22, 12. 13 16. (Ap. G. 2, 38.)

18) Og see, der kom en Røst fra Himlene, som sagde: denne er min Søn, den Elskelige, i hvilken jeg haver Velbehag. Matth. 3, 17. Han benaadede os i den Elskte. Eph. 1, 6.

19) Hvis Modbillede, Daaben, nu gjør os salige, hvilken ikke er Renselse fra Kiødets Ureenhed, men Tilspørgning om en god Samvittighed imod Gud ved Jesu Christi Opstandelse. 1 Petr. 3, 21. Men der de optoge af Vandet, bortrykkede Herrens Aand Philippus og Kammersvenden saae ham ikke mere; men han drog glad sin Vei. Ap. G. 8, 39. Og han stod op, og blev døbt; og han fik Mad, og blev styrket. Men Saulus blev nogle Dage hos Disciplene, som vare i Damascus. Og strax prædikede han Christum i Synagogerne, at han er den Guds Søn. Ap. G. 9, 19. 20. (Ap. G. 16, 31—34. Rom. 6, 3—11.)

20) Og der Jesus var døbt, steg han strax op af Vandet, og see Himlene aabnedes ham, og han saae Guds Aand fare ned som en Due, og komme over ham. Matth. 3, 16. Derfor, o Gud! haver din Gud salvet dig med Glædens Olie fremfor dine Medbrødre. Ebr. 1, 9. Men den, som holder os med eder faste til Christum, og som salvede os, er Gud, som og besegledе os, og gav os Aanden til Pant i vore Hjerter. 2 Cor. 1, 21. 22. (Ap. G. 2, 38.)

Tro paa Guds Søn og paa hans Dods og Opstandelses Kraft. (21)

Daaben har det Eiendommelige, at den kun skal udføres een Gang, medens de andre Naademidler gjentages og fornyes hele Livet igjennem; derfor er det isærdeleshed nødvendigt, at denne ene Handling skeer ret.

21) I hvem ogsaa I, der I troede, ere blevne beseglede med Forjættelsens den Helligaand. Eph. 1, 13.

Artikel 9.

Om den hellige Nadvere.

Denne naadefulde Anordning, som Herren har givet sin Menighed, og som vi anse for et uskatteerligt Naademiddel, vi ofte skulle bruge, (1) bestaaer deri, at der, efter at Indsættelsesordene ere udtalte, og efter høitidelig Takkeben, brydes Brød af den, som Menigheden har bestikket dertil, og at dette derpaa nydes af Menighedens Medlemmer, ligesom ogsaa Vin af Kalken derefter. (2)

Efter den hellige og salige Befaling, der er dem givet, skulle Herrens Gjenløste, indtil han atter kommer, ved dette Maaltid forkynde hans Død, som deres Livs og Frelses eneste Grund. (3) Ved at forkynde dette, bliver

1) De vare varagtige i Apostlernes Lærdom og Samfundet og **Brødsbrydelsen** og Bønnerne. Og de vare hver Dag samdragtigen varagtige i Templet, og **brøde Brødet** i Husene. Ap. Gj. 2, 42. 46. Men paa den første Dag i Ugen, der Disciplene vare forsamlede **for at bryde Brødet**, talte Paulus for dem. Ap. G. 20, 7.

2) Og der de aade, tog Jesus **Brødet**, og **velsignede**, og **brød det**, og gav dem, og sagde: Tager, æder! dette er mit Legeme. Og han tog **Kalken**, **takkede**, og gav dem den, og de **drak** alle deraf. Og han sagde til dem: Dette er mit Blod, det nye Testamentes, hvilket udgydes for Mange. Marc. 14, 22-24. (Matth. 26, 26-28. Luc. 22, 17-20. 1 Cor. 11, 23-25.)

3) Saa ofte, som I æde dette Brød, og drikke denne Kalk, forkynder Herrens Død, indtil han kommer. 1 Cor. 11, 26. Jeg er det **levende Brød**,

Guds Sons Jhukommelse paa ny levende i deres Hjerte; han fremtræder paa ny for deres Sjæl i sin blodige Skjønhed. (4)

Vi troe, at Christus i disse hellige Tegn giver de Troende sit Legeme og sit Blod paa en aandelig Maade at nyde. (5) Christi Legemes og Blods Samfund i Nydelsen af den hellige Nadvere (6) skal være den Troende et guddommeligt Pant, ved hvilket Bevidstheden om, at han har Deel i Christo og hans Offer, forhøies og styrkes, (7) og hvorved den Syndsforladelse, han har tilegnet sig i Troen, atter igjen fornyes og tilsikkres ham. (8)

---

som kom ned af Himmelen; om nogen æder af dette Brød, han skal lève til evig Tid; og det Brød, som jeg vil give, er mit Kjød, hvilket jeg vil give, for Verdens Liv. Joh. 6, 51. Han er faaret for vore Overtrædelser, er knuset for vore Misgjerninger; Straffen laae paa ham, at vi skulde nyde Fred, og vi have faaet Lægedom ved hans Saar. Es. 53, 5.

4) Jeg annammede det af Herren, som jeg og haver overantvordet eder: at den Herre Jesus i den Nat, der han blev forraadt, tog Brødet, takkede og brød det, og sagde: Tager, æder! dette er mit Legeme, som brydes for eder; dette gjører til min Jhukommelse. Desligeste og Kalken efterat han havde holdt Nadvere, og sagde: Denne Kalk er det nye Testamente i mit Blod; dette gjører, saa ofte som I det drikke, til min Jhukommelse. 1 Cor. 11, 23.25. Kom Jesum Christum ihu. 2 Tim. 2, 8.

5) Min Sjæl tørster efter Gud, efter den levende Gud. Ps. 42, 3. Æder det Gode, saa skal eders Sjæl forlyste sig med det Fede. Es. 55, 2. (Joh. 6, 57.)

6) Velsignelsens Kalk, som vi velsigne, er den ikke Christi Blods Samfund? Det Brød, som vi bryde, er det ikke Christi Legems Samfund? 1 Cor. 10, 16.

7) Og han tog Brødet, takkede og brød det, og gav dem og sagde: Dette er mit Legeme, det, som gives for eder; dette gjører til min Jhukommelse. Ligesaa tog han og Kalken, efterat de havde holdt Nadvere, og sagde: Denne Kalk er den nye Pagt i mit Blod, hvilket udgydes for eder. Luc. 22, 19. 20. Ligesom den levende Fader udsendte mig, og jeg lever ved Faderen, ligesaa skal og den, som mig æder, lève ved mig. Joh. 6, 57. Hvo, som haver Sønnen, haver Livet. 1 Joh. 5, 12. Jeg i dem og du i mig, paa det de skulle være fuldkommen til eet. Joh. 17, 23. Han, som ikke sparede sin egen Søn, men gav ham hen for os alle, hvorledes skulde han ikke ogsaa skjenke os alle Ting med ham? Rom. 8, 32.

8) Men der de aade, tog Jesus Brødet, og takkede, brød det, og gav Disciplene det, og sagde: Tager, æder! dette er mit Legeme. Og han tog Kal-

Den hellige Nadvere er udelukkende kun for Saadanne, som ved Guds omvendende Naade ere blevne hans Eiendom (9) og have annammet den hellige Daab. (10)

---

ken og takkede, gav dem den og sagde: Drikker alle deraf; thi dette er mit Blod, det nye Testamentes, hvilket udgydes for Mange til Syndernes Forladelse. Matth. 26, 26-28.

9) Velsignelsens Kalk, som vi velsigne, er den ikke Christi Blods Samfund? Det Brød, som vi bryde, er det ikke Christi Legems Samfund? Thi eet Brød, og eet Legeme ere vi Mange; thi vi ere alle deelagtige i det ene Brød. Seer til Israel efter Kiødet. De, som æde Offerne ere de ikke deelagtige i Alteret? Men jeg siger, at hvad Hedningerne offre, offre de Djævlene, og ikke Gud. Men jeg vil ikke, at I skulle have Samfund med Djævlene. I kunne ikke drikke Herrens Kalk og Djævlenes Kalk; I kunne ikke være deelagtige i Herrens Bord og Djævlenes Bord. 1 Cor. 10, 16-18. 20. 21. Men nu haver jeg skrevet eder til, at I skulle intet have at kaffe med ham, dersom Nogen, der kaldes en Broder, er en Skiørlevner, eller Gjerrig, eller en Afgudsdyrker, eller en Skjendegjæst, eller en Dranker, eller en Rover; at I skulle end ikke æde med en Saadan. 1 Cor. 5, 11. Giver ikke Hundene det Hellige, kaster ikke heller eders Perler for Svinene, at de ikke skulle nedtræde dem med deres Fødder, og vende sig og sønderrive eder. Matth. 7, 6. (2 Cor. 6, 14-18.)

10) Lærer alle Folk, og a) døber dem — og lærer dem b) at holde alt det, jeg haver befalet eder. Matth. 28, 19. 20. Thi baade ere vi alle ved een Aand a) **døbte** til at være eet Legeme, — og vi have alle b) **drukket** af Kalken til at være een Aand. 1 Cor. 12, 13.

Artikel 10.

Om Herrens Menighed.

Ved Daaben optages vi i Christi Menighed paa Jorden, (1) og Herren har anordnet dette som et Naademiddel for os. (2) I Overeensstemmelse med Jesu Christi

---

1) Vi ere alle ved een Aand døbte til at være eet Legeme. 1 Cor. 12, 13.

2) Sandheden troe i Kjærlighed, skulle vi i alle Maader opvoxe til ham, som er Hovedet, til Christus, af hvem det ganske Legeme sammenfeiet og forenet ved al den Forbindelse, indbyrdes Hjælp giver, i Forhold til ethvert Lems tilmaalte Virksomhed, voxer Legemets Vext til sin Opbyggelse

og hans Apostlers Befaling, (3) som og med den apostoliske Tids Exempel, (4) og for at kunne efterleve alle det nye Testamentes Anordninger, (5) er det ethvert til Gud omvendt Menneskes Pligt, ikke at staae for sig selv allene, men at forbinde sig med andre af Herrens Disciple som Lemmer af Eet Legeme (6) og som de levende Stene i eet Gudshuus, (7) for gjensidigen at opbygge, trøste og hjelpe hinanden frem ad paa Saliggjørelsens Vei, (8) og for at kunne være vaagtige i Apostlernes Lærdom, i Samfundet, i Brødsbrydelsen og i Bønnerne. (9) En saadan For-

---

i Kjærlighed. Eph. 4, 15. 16. Lader os give Agt paa hverandre, saa vi opmuntre hverandre til Kjærlighed og gode Gjerninger, og ikke forlade vor egen Forsamling — men formane hverandre. Ebr. 10, 24. 25. (Rom. 12, 5.)

3) Jeg haver givet dem den Herlighed, som du haver givet mig, paa det at de skulle være eet, ligesom vi ere eet. Joh. 17, 22. Vorder selv, som levende Stene, opbyggede til et aandeligt Huus, til et helligt Præstedom, for at frembære aandelige Offere. 1 Petr. 2, 5. I ere den levende Guds Tempel, ligesom Gud haver sagt: jeg vil boe iblandt dem, og vandre iblandt dem, og jeg vil være deres Gud, og de skulle være mit Folk. Derfor gaaer ud fra dem, og fraskiller eder, siger Herren. 2 Cor. 6, 16. 17.

4) Men den ganske Hob, som troede, havde eet Hjerte og een Sjæl. Ap. G. 4, 32. (Ap G. 1, 14. 2, 1. 41. 46. 47. 4, 24. o. s. v. see hele Apostlernes Gjerninger.)

5) F. E. Matth. 18, 15—17.

6) Men I ere Christi Legeme og Lemmer, hver en Deel. 1 Cor. 12, 27. (1 Cor. 12, 12—27.)

7) Saa ere I da — opbygte paa Apostlernes og Propheternes Grundvold, saa at Jesus Christus selv er Hoved-Hjørnestenen, paa hvilken den ganske Bygning sammenføiet voxer til et helligt Tempel i Herren, paa hvilken ogsaa I tillige blive bygte til Guds Bolig i Aanden. Eph. 2, 19—22. (1 Petr. 2, 5.)

8) Formaner derfor hverandre, og opbygger den Ene den Anden, ligesom I og gjøre. Men vi formane eder, Brødre, paaminder de Uskikkelige, trøster de Mismodige, ophjælper de Skrøbelige, vorer langmodige mod Alle. 1 Thes. 5, 11. 14. Lader Ingen tage Kronedet fra eder, som giver sig Skin af Ydmyghed og Engles Dyrkelse, indladende sig i Ting, som han ikke haver seet, forfængeligen opblæst i sit kjødelige Sind, og ikke holdende fast ved Hovedet, af hvilket det ganske Legeme, understøttet og sammenføiet ved Ledemod og Baand, voxer en guddommelig Vext. Col. 2, 18. 19. (Jud. 20.)

9) Ap. G. 2, 42.

bindelse af sande Christi Disciple, ordnet efter Guds Ord, er en christen Menighed. 10) Det nye Testamente vedbliver at være Menighedens uforanderlige Regl og Rettesnor. (11)

Embeder i Menigheden.

Kun den Herre Jesus Christus selv er Menighedens Overhoved; (12) synlige Overhoveder paa Jorden kjender den ikke. (13)

Menigheden vælger af Medlemmernes Tal dens Ældste, Lærere og Tjenere, (14) som ved Ordination indsættes i deres Embede.

Ved Ordination forstaae vi den Skik, som den hellige Skrift lærer os, at Personer, som Menigheden har valgt til at tjene, af dens eller en anden Menigheds Ældste

10) Mine Faar høre min Røst, og jeg kjender dem og de følge mig. Joh. 10, 27. Dersom I blive i mit Ord, ere I sandelig mine Disciple. Joh. 8, 31

11) Vi ere Guds Medarbeidere, I ere Guds Ager, Guds Bygning. Jeg lagde Grundvold, som en viis Bygmester, efter den Guds Naade, som mig er given, en Anden bygger derpaa; men Enhver see til, hvorledes han bygger derpaa. Thi Ingen kan lægge en anden Grundvold, end den, som lagt er, hvilken er Jesus Christus. 1 Cor. 3, 9—11. (Eph. 2, 20.)

12) Og lagde Alt under hans Fødder, og satte ham til Hoved over Alting for Menigheden. Eph. 1, 22. Og han er Legemets Hoved, nemlig Menighedens. Col. 1, 18. (Eph. 4, 15.)

13) Men Jesus kaldte dem til sig, og sagde: I vide, at Folkenes Regenter herske over dem, og de Store bruge Myndighed over dem; men saa skal det ikke være iblandt eder. Men Hvo som vil blive stor iblandt eder, han være eders Tjener; og hvo som vil være den Ypperste iblandt eder, han være eders Træl. Matth. 20, 25—27. I skulle ikke ville kaldes Rabbi; thi Een er eders Veileder, nemlig Christus; men I ere alle Brødre. Matth. 23, 8.

14) Og han beskikkede Nogle til Apostler, Nogle til Propheter, Nogle til Evangelister, Nogle til Hyrder og Lærere, til de Helliges fuldkomne Beredelse, til Embedets Forvaltning, til Christi Legemes Opbyggelse. Eph. 4, 11. 12. Men der de havde beskikket dem Ældste i hver Menighed, o. s. v. Ap. G. 14, 23. Vi have eendrægtigen forsamlede besluttet, at udvælge Mænd, og sende dem til eder. Ap. G. 15, 22. 25. Det sømmer sig ikke, at vi forlade Guds Ord, for at tjene ved Bordene. Udseer derfor, Brødre! blandt eder syv Mænd, som have godt Vidnesbyrd og ere fyldte af den Helligaand og Viisdom, hvilke vi kunne beskikke til denne Forretning. Og denne Tale fandt Bifald hos den hele Mængde, og de udvalgte Stephanus o. s. v. Ap. G. 6, 2—5.

under Haandspaalæggelse og Bøn afsondres til deres Kalds Gjerning. (15)

I Henseende til deres Levnet vedblive de som før at være Menighedstugten underkastede; dog uden at tabe 1 Tim. 5, 19. af Syne. (16)

Ældste og Lærere.

Vi erkjende ingen Rangorden med Hensyn til de Ældste og Lærerne, (17) men holde for, at Navnene Biskopper, Presbyter o. s. v. i den hellige Skrift ikke betegne forskjellige Trin i Rangen.

At de, der beklæde disse Embeder, besidde lærde Kundskaber, holde vi for at være ønskværdigt, men ikke aldeles nødvendigt. 18) Derimod betragte vi Betingelsen Joh.

---

15) Derfor lader os forbigaae Begyndelses-Læren om Christo, og stride frem til det Fuldkomnere, saa at vi ikke atter lægge Grundvold angaaende Omvendelse fra døde Gjerninger og Tro paa Gud og Læren om Daab og Haandspaalæggelse og Dødes Opstandelse og en evig Dom. Ebr. 6, 2. Der de havde bestilket dem Ældste i hver Menighed, og havde holdt Bøn og Faste, befalede de dem Herren. Ap. G. 14, 23. Da fastede de, og bade, og lagde Hænderne paa dem, og lode dem gaae. Ap. G. 13, 3. Læg ikke snarligen Hænderne paa Nogen. 1 Tim. 5, 22. Derfor efterlod jeg dig paa Creta, at du skulde indrette, hvad som fattedes og indsætte (ordinere) Ældste i hver Stad, som jeg befalede dig. Tit. 1, 5. Hvilke (de syv Tjenere) de forestillede for Apostlerne, og disse bade og lagde deres Hænder paa dem. Ap. G. 6, 6.

16) Antag ikke noget Klagemaal mod Nogen af de Ældste uden efter to eller tre Vidner. 1 Tim. 5, 19.

17) See ovenfor Matth. 20, 25—27. Og I skulle ikke kalde Nogen paa Jorden eders Fader: thi Een er eders Fader, han som er i Himlene. Og I skulle ikke lade eder kalde Veiledere (Mestere): thi Een er eders Veileder, nemlig Christus. Men den Største iblandt eder skal være eders Tjener. Matth. 23, 9—11. (1 Cor. 4, 9. 3, 6.)

18) Christus udsendte mig ikke for at døbe, men for at prædike Evangelium, ikke med vise Ord, at Christi Kors ikke skulde tabe sin Kraft. 1 Cor. 1, 17. Og jeg, Brødre! der jeg kom til eder, kom jeg ikke med prægtige Ord eller Visdom, at forkynde eder det Guds Vidnesbyrd: thi jeg agtede mig ikke at vide noget iblandt eder, uden Jesum Christum, og ham korsfæstet. Og jeg var hos eder med Skrøbelighed og med Frygt og megen Bæven; og mit Ord og min Prædiken skete ikke i menneskelig Visdoms overtalende Ord, men i Aands og Krafts Bevisning, at eders Tro ikke

21, 15—17. (19) sammt de Egenskaber og Evner, der fordres i Pauli Breve, som fremfor alt nødvendige. (20)

De Ældste have Forsædet i Menigheds-Forsamlingerne, som det paaligger dem at styre. Det er dem og anbetroet, at udføre Menighedens Beslutninger. Desforuden ere de forpligtede til tro Omsorg for hver enkelt Sjæl. (21)

Lærerne ere berettigede og forpligtede til at prædike i de gudstjenstlige Forsamlinger. (22) Med Hensyn til

---

skulde være grundet i Menneskenes Viisdom, men i Guds Kraft, 1 Cor. 2, 1—5. (Matth. 4, 18—22.)

19) Simon Jonas Søn, elsker du mig mere end disse? Han siger til ham: Ja Herre du veed, at jeg elsker dig. Han siger til ham: Vogt mine Lam! Han siger atter anden Gang til ham: Simon Jonas Søn, elsker du mig? Han siger til ham: Ja Herre! du veed at jeg elsker dig. Han siger til ham: Vogt mine Faar! Joh. 21, 15, 16.

20) Det bør en Biskop at være ustraffelig, een Qvindes Mand, aarvaagen, sindig, skikkelig, gjestfri, beqvem til at lære Andre; ikke hengiven til Viin, ikke til at slaae, ikke til slet Vinding, men billig, ikke kivagtig, ikke pengegjerrig, som vel foreslaaer sit eget Huus, som haver lydige Børn med al Ærbarhed; — thi dersom Nogen ikke veed at foreslaae sit eget Huus, hvorledes kan han sørge for Guds Menighed? — ikke Een, som nylig er bleven en Christen, at han ikke skal opblæses og falde i Djævelens Dom. Men han bør og have et godt Vidnesbyrd af dem, som ere udenfor Menigheden, at han ikke skal falde i Forhaanelse og Djævelens Snare. 1 Tim. 3, 1—7. Saaledes en Saadan er ustraffelig, een Qvindes Mand, som haver troende Børn, der ikke ere beskyldte for Ryggesløshed, eller ere gienstridige. Thi det bør en Biskop at være ustraffelig, som en Guds Huusholder, ikke indtagen af sig selv, ikke vredagtig, ikke hengiven til Viin, ikke til at slaae, ikke til slet Vinding, men gjestfri, elskende det Gode, sindig, retfærdig, hellig, kydsk; som holder fast ved det sande Ord, efter Underviisningen, at han kan være mægtig til baade at formane ved den sunde Lærdom, og at overbevise dem, som sige imod. Tit. 1, 5—9.

21) Saa giver da Agt paa eder selv og paa den ganske Hjord, i hvilken den Helligaand satte eder som Opsynsmænd, at vogte Guds Menighed, hvilken han forhvervede med sit eget Blod. — Derfor vaager, og kommer ihu, at jeg haver ikke afladet i tre Aar, Nat og Dag at paaminde enhver af eder med Taarer. Ap. G. 20, 28, 31. Adlyder eders Veiledere, og værer dem hørige; thi de vaage over eders Sjæle, som de, der skulle gjøre Regnskab. Ebr. 13, 17.

22) Mine Brødre! ikke Mange af eder blive Lærere. Jac 3, 1. Bliv hart ved Læsningen, Formaningen, Lærdommen. 1 Tim. 4, 13. Prædik Ordet, hold ved i Tide og i Utide; overbeviis, straf, forman med al Lang-

deres Foredrags evangeliske Reenhed staae de under den hele Menigheds Opsyn, (23) som ufortovet kan afsætte en Lærer fra hans Embede, naar han afviger fra Evangeliets Lærdomme, som de ere opfattede i denne Troesbekjendelse, og alle Formaninger uagtet bliver ved sin Afvigelse. (24)

Den hellige Daab og den hellige Nadvere forvaltes saavel af de Ældste som af Lærerne. (25)

En Ældstes og Lærers Embede ere ofte forenede i een og samme Person.

Det lader sig meget vel forene med hans Embede, at en Ældste eller Lærer tillige tager vare paa et timeligt Kalds Forretninger; dog er det under visse Forhold ønskeligt, at han udelukkende hengiver sig til at rygte sit aandelige Kald. (26) Ønsker Menigheden dette, da er den

---

modighed og Lærdom. — Men du vær aarvaagen i alle Ting, lid Ondt, gjør en Evangelistes Gjerning, fuldfør din Tieneste. 2 Tim. 4, 2. 5. Læg Vind paa at fremstille dig selv retskaffen for Gud, en Arbeider, som ikke behøver at skamme sig, som retteligen uddeler Sandheds Ord. 2 Tim. 2, 15.

23) Vogter eder for de falske Propheter, som komme til eder i Faareklæder, men ere indvortes glubende Ulve. Matth. 7, 15. I Elskelige, troer ikke hver Aand, men prøver Aanderne, om de ere af Gud; thi mange falske Propheter ere udgangne i Verden. 1 Joh. 4, 1. Jeg veed dine Gjerninger og dit Arbeide og din Taalmodighed, og at du ikke kan fordrage de Onde; og du prøvede dem, som sige sig at være Apostler, og ere det ikke, og haver befundet dem at være Løgnere. Åb. 2, 2. Seer til, at ikke Nogen gjør eder til sit Rov ved Philosophie og tomt Bedrageri efter Menneskers Sætninger, efter Verdens Børnelærdom, og ikke efter Christum. Col. 2, 8.

24) Som jeg sagde, saa siger jeg og nu igjen: dersom Nogen prædiker et andet Evangelium for eder, end det, I annammede, han være en Forbandelse! (Anathema) Gal. 1, 8. 9. Jeg formaner eder Brødre! at I give Agt paa dem, som volde Splid og Forargelser tvertimod den Lærdom, som I have lært, og viger bort fra dem. Thi Saadanne tjene ikke vor Herre Jesu Christo, men deres egen Bug, og formedelst søde Ord og smigrende Tale forføre de Eenfoldiges Hjerter. Rom. 16, 17. 18. (1 Tim. 6, 3-5.

25) Saaledes agte hvert Menneske os, som Christi Tjenere og Husholdere over Guds Hemmeligheder. 1 Cor. 4, 1.

26) Efterdi han var af det samme Haandverk, blev han hos dem, (Aquilas og Priscilla) og arbeidede; thi de vare Teltemagere af Haandverk. Ap. G.

i Overeensstemmelse med de guddommelige Befalinger forpligtet til at give ham et anstændigt Underhold svarende til dens Kræfter. (27)

Tjenere.

Diakonerne eller Menighedens Tjenere maa besidde de i Skriften omtalte Egenskaber. (28) De understøtte de Ældste og Lærerne i deres Embede og dem paaligger det i Særdeleshed, at sørge for Menighedens timelige Anliggender. (29)

18, 8. Jeg haver ikke begiært Nogens Sølv eller Guld eller Klædebon; men I vide selv, at disse Hænder have tjent for mine Nødtørftigheder og for dem, som ere med mig. Jeg viste eder i alle Ting, at det bør os saaledes at arbeide, og komme de Skrøbelige til Hjælp, og at komme den Herres Jesu Ord ihu, at han selv haver sagt: Saligt er det, heller at give, end at tage. Ap. G. 20, 33—35. (2 Thes. 3, 8.) — Vide I ikke, at de som tjene ved Helligdommen, æde af det Hellige? de, som tage vare paa Alteret, dele med Alteret? Saaledes haver og Herren forordnet for dem, som forkynde Evangelium, at de skulle leve af Evangelium. 1 Cor. 9, 13. 14. (Luc. 10, 7. 8.)

27) Men den, som undervises i Ordet, skal dele alt Godt med den, som ham underviser. Gal. 6, 6. De Ældste, som ere gode Forstandere, skal man holde dobbelt Ære værd; mest dem, som arbeide i Tale og Lærdom. Thi Skriften siger: Du skal ikke binde Munden til paa en Øre, som tærsker; og Arbeideren er sin Løn værd. 1 Tim. 5, 17. 18 (1 Cor. 9, 7—14.)

28) Udseer derfor, Brødre, blandt eder syv Mænd, som have godt Vidnesbyrd og ere fyldte af den Helligaand og Viisdom, hvilke vi kunne beskikke til denne Forretning. Ap. G. 6, 3. Desligeste bør det Menighedens Tjenere at være ærbare, ikke tvekungede, ikke hengivne til megen Viin, ikke til slet Vinding, holdende fast ved Troens Hemmelighed i en god Samvittighed. Men disse skulle og først prøves, siden maa de tjene, hvis de ere ustraffelige. Desligeste bør det deres Hustruer at være ærbare, ikke Bagtalerster, men aarvaagne, troe i alle Ting. En Menighedens Tjener bør være een Qvindes Mand og vel forestaae sine Børn og sit eget Huus. 1 Tim. 3, 8—12.

29) Men i de Dage, der Disciplene formeredes, begyndte de græskfødte Jøder at knurre imod Ebræerne, fordi deres Enker bleve tilsidesatte ved den daglige Uddeling. Men de Tolv kaldte Disciplenes hele Mængde sammen, og sagde: Det sømmer sig ikke, at vi forlade Guds Ord, for at tjene ved Bordene. Udseer derfor, Brødre, blandt eder syv Mænd, — hvilke vi kunne beskikke til denne Forretning. Men vi ville blive vaagtige i Bøn og Ordets Tjeneste. Ap. G. 6, 1—4.

Medlemmernes Pligter.

Menighedslemmernes Pligter bestaae i en gjensidig Kjærlighed til hinanden, (30) i en levende virksom Deeltagelse i Alles Saliggjørelse og legemlige Vel, som viser sig i Gjerningen, (31) i en samvittighedsfuld Brug af Naademidlerne og i Lydighed mod alt, hvad Herren, som Menighedens Hoved, foreskriver dem. (32) Jfærdeleshed er det ethvert Medlems Pligt, at tage Deel i den hellige Nadvere (33) og regelmæssig at bivaane de af Menigheden fastsatte Forsamlinger, saavel om Søndagen som paa en Sognedag. (34) Kun af den høieste Nødvendig-

---

30) Jeg giver eder en ny **Befaling**, at I skulle **elske hverandre**; at som jeg elskede eder, skulle og I elske hverandre. Derpaa skulle Alle kjende, at I ere mine Disciple, dersom I have indbyrdes Kjærlighed. Joh. 13, 34. 35. Dette er det Budskab, som I have hørt fra Begyndelsen, at vi skulle elske **hverandre**. 1 Joh. 3, 11. Renser eders Sjæle i Sandheds Lydighed formedelst Aanden til **ufremmet Broderkjærlighed**, og elsker hverandre **inderligen** af et reent Hjerte. 1 Petr. 1, 22. (Joh. 15, 12. 17. Jac. 2, 8.)

31) Derpaa have vi kjendt Kjærligheden, at han haver sat sit Liv til for os. Ogsaa vi ere skyldige at **sætte Livet til for Brødrene**. Men den, som haver Verdens Gods, og seer sin Broder lide Mangel, og lukker sit Hjerte for ham, hvorledes bliver Guds Kjærlighed i ham? Mine Børn, lader os ikke elske med Ord, ei heller med Tunge, men i Gjerning og Sandhed. 1 Joh. 3, 16—18. Glæder eder med de Glade, og græder med de Grædende. Rom. 12, 15. (Gal. 5, 6. 1 Thes. 5, 14.)

32) **Ligesom** Menigheden er Christo **underdanig**, saaledes skulle og Qvinderne være deres egne Mænd underdanige i **alle Ting**. Eph. 5, 24. Hvo, som siger, jeg kjender Ham, og **holder ikke** hans Bud, han er en Løgner, og i ham er Sandheden ikke. 1 Joh. 2, 4. Og dette er Kjærligheden, at vi skulle vandre efter hans Bud. 2 Joh. 6.

33) Og Han sagde: Drikker **Alle** deraf! Matth. 26, 27. Og de drak **Alle** deraf. Marc. 14, 23.

34) Lader os ikke forlade vor **egen** Forsamling, som Nogle have for Skik Ebr. 10, 25. Disse holdt alle **eendrægtigen** ved i Bøn og Paakaldelse. Ap. G. 1, 14. Der Pindsefestens Dag var kommen, vare de **alle eendrægtigen tilsammen**. Ap. G. 2, 1. Men de **vare varagtige** i Apostlernes Lærdom og **Samfundet** o. s. v. Ap. G. 2, 42. Men der de hørte det, opløftede de **samdrægtigen** Rosten til Gud. Ap. G. 4, 24. Een Ting haver jeg begjæret af Herren, den vil jeg søge efter: at jeg maa **boe** i Herrens Huus alle mine Livs Dage, at beskue **Herrens Deilighed**, og at undersøge i hans

hed eller indtraadt Sygdom tor et Menighedslem lade sig afholde fra at deeltage i den hellige Nadvere, eller fra at besøge Gudstjenesten, men især Menighedsforsamlingen. (35)

Afstemninger.

I Menighedens raadslaaende Forsamlinger afgjøres alle Anliggender, saavidt muligt, ved Afstemning. (36) Ved Afstemningen have alle Medlemmer lige Stemmer. (37) I Fleertallet af Stemmer ligger Afgjørelsen, og det mindre Antal maa villig underkaste sig denne Afgjørelse, da Frihed og Orden i Guds Huus kun paa denne Maade kunne vedligeholdes. (38)

Optagelse.

Optagelse af et nyt Medlem kan kun skee ved Afstemning, efter at man iforveien er bleven bekjendt med

---

Tempel. Pf. 27, 4. Jeg glæder mig ved dem, som sige til mig: vi ville gaae i Herrens Huus. Pf. 122, 1. Hvor elskelige ere dine Boliger, Herre Zebaoth! Min Sjæl begjærer og længes ogsaa at komme til Herrens Forgaarde. Pf. 84, 2. 3.

35) Jeg vil nu betale Herren mine Løfter, ja for alt hans Folks Aasyn, i Herrens Huses Forgaarde. Pf. 116, 18.

36) Da besluttede Apostlerne og de Ældste med al Menigheden. Apostlerne og de Ældste og Brødrene hilse o. s. v. — Efterdi vi have hørt o. s. v. have vi eendrægtigen forsamlede besluttet o. s. v. Ap. G. 15, 22. 25. Men de have hørt sige om dig o. s. v. Hvad er da at gjøre? Mængden bør endelig komme sammen; thi de ville faae at høre, at du er kommen. Gjør derfor dette, som vi sige dig. Ap. G. 21, 21—23. (Matth. 18, 17.)

37) Een er eders Veileder, nemlig Christus; men I ere alle Brødre. Den Største iblandt eder skal være eders Tiener. Matth. 23, 8. 11.

38) Alt skee sømmeligen og med Orden. 1 Cor. 14, 40. Thi Gud er ikke Forvirrings, men Freds Gud, ligesom i alle de Helliges Menigheder. 1 Cor. 14, 33. Thi om jeg endog er fraværende med Legemet, saa er jeg dog hos eder i Aanden, og glæder mig, idet jeg seer eders Orden. Col. 2, 5. Værer hverandre underdanige i Guds Frygt. Eph. 5, 21. Værer alle hverandre underdanige, og smykker eder med Ydmyghed. 1 Petr. 5, 5. Hører han ikke Menigheden, da skal han være for dig ligesom en Hedning og Tolder. Sandelig siger jeg eder: hvadsomhelst I binde paa Jorden, skal være bundet i Himmelen, og hvadsomhelst I løse paa Jorden skal være løst i Himmelen. Matth. 18, 17. 18.

dets Sjæls Tilstand og efter en personlig for Menigheden aflagt Troesbekjendelse. (39) Ved en saadan Afstemning er det høist ønskeligt, at der opnaaes Eenstemmighed.

Menighedstugt.

Ethvert Medlem uden Forskjel har noie at efterkomme Christi Anordning i det 18 Kapitel af Matthæi Evangelium fra det 15 til det 17 Vers. Det er Enhvers Pligt, i Kjærlighed at modtage en Formaning, eller, hvor det er nødvendigt, i Kjærlighed at give den, uden at lade noget desangaaende komme til en Tredies Kundskab. Først efter at Udelukkelse har fundet Sted, tør en Broder eller Søster af Medlemmerne betragtes og behandles som Een, der ikke hører til Menigheden eller til Guds Folk. (40)

Udelukkelse.

Ifølge dens Stifters Regel er Menigheden berettiget og forpligtet til ved ordentlig Afstemning at udelukke saadanne af dens Medlemmer, hvis Levnet modsiger deres Bekjendelse — som have overtraadt eet eller andet af Guds Bud, og ikke vilde lade sig bringe til hjertelig Anger, oprigtig aabenhjertet Bekjendelse og til det Forsæt, virkelig at bedre sig, ved de Formaninger, som bleve dem givne, altsaa fremture i Synden. (41) Medlemmer, som gjøre

---

39) Strid Troens gode Strid; grib det evige Liv, til hvilket du og er kaldet og haver aflagt den gode Bekjendelse for mange Vidner. 1 Tim. 6, 12. Lader os holde fast ved Bekjendelsen. Ebr. 4. 14. Dersom du bekjender den Herre Jesum med din Mund, og troer i dit Hjerte, at Gud opreiste ham fra de Døde, da skal du blive salig. — Thi med Hjertet troer man til Retfærdighed; men med Munden bekjender man til Saliggjørelse. Rom. 10, 9. 10. (Matth. 10, 32.)

40) Men om din Broder synder imod dig, gak hen og irettesæt ham imellem dig og ham allene. Hører han dig, da haver du vundet din Broder. Men hører han ikke, da tag endnu een eller to med dig, paa det at hele Sagen maa blive fast efter to eller tre Vidners Mund. Men hører han dem ikke, da sig Menigheden det; men hører han ikke Menigheden, da skal han være for dig ligesom en Hedning og Tolder. Matth. 18, 15—17.

41) Saa at den, som haver gjort denne Gjerning, maatte udstødes fra

sig skyldige i Synder, der give offentlig Forargelse, eller i flere Gange gjentagne Synder, og hvis blotte Ord forelobig ikke fortjener Tillid, udelukkes paa samme Maade uden Hensyn til Forsikkringer om Anger. (42)

En Udelukts Gjenoptagelse skeer som enhver anden Optagelse ved Afstemning, efter at han er prøvet og for Menigheden har tilstaaet sin Synd. (43)

---

eder. Thi jeg som vel er fraværende med Legemet, men nærværende med Aanden, haver allerede dømt, som om jeg var nærværende, den, som dette haver saaledes bedrevet, i vor Herres Jesu Christi Navn — i det I og min Aand forsamles med vor Herres Jesu Kraft — at overantvorde til Satan en Saadan til Kjodets Fordærvelse, at Aanden maa frelses paa den Herres Jesu Dag. Eders Roes er ikke smuk; vide I ikke, at en liden Suurdei gjor den ganske Dei suur? Derfor udrenser den gamle Suurdei. — Jeg haver skrevet eder til i Brevet, at I skulle intet have at skaffe med Skjorlevnere, og det skrev jeg aldeles ikke om Skjorlevnere i denne Verden, eller Gjerrige, eller Rovere, eller Afgudsdyrkere; ellers maatte I gaae ud af Verden. Men nu haver jeg skrevet eder til, at I skulle intet have at skaffe med ham, dersom Nogen, der kaldes en Broder, er en Skjorlevner, eller Gjerrig, eller en Afgudsdyrker, eller en Skjendegjest, eller en Dranker, eller en Rover; at I skulle end ikke æde med en Saadan. Thi hvad kommer det mig ved, ogsaa at dømme dem, som ere udenfor? dømme I ikke dem, som ere inde? Men Gud dømmer dem som ere udenfor. Bortskaffer dog den Onde fra eder selv! 1 Cor. 5, 1—13. Vi byde eder, Brødre! i vor Herres Jesu Christi Navn, at I holde eder fra hver Broder som omgaaes usiffeligen, og ikke efter den Lærdom, som han annammede af os. 2 Thes. 3, 6. Unddrag dig fra et kjetterst Menneske, naar du eengang og atter har paamindet ham, vidende, at en Saadan er forvendt og synder, fordømt af sig selv. Tit. 3, 10. 11. Holdende fast ved Troen og en god Samvittighed, hvilken Nogle kastede fra sig, og lede Skibbrud paa Troen; iblandt hvilke er Hymenæus og Alexander, hvilke jeg haver overantvordet til Satan, for at de skulle revses, saa at de ikke bespotte. 1 Tim. 1, 19. 20. (1 Tim. 6, 3—5.)

42) 1 Cor. 5, 1-13. Bærer derfor Omvendelsens værdige Frugter. Matth. 3, 8.

43) Tilstrækkelig er for den samme den Straf, han af de Fleste har udstaaet; saa at I derimod snarere skulle tilgive og trøste ham, paa det at han ikke skal nedsynke i altfor stor Bedrøvelse. Derfor formaner jeg eder, at I kraftigen vise eders Kjærlighed imod ham. 2 Cor. 2, 6—8.

Artikel 11.

Om Helliggjørelsen.

Vi troe, at uden Hellighed skal Ingen see Herren. (1) Helliggjørelsen er en Følge af Synderens Retfærdiggjørelse for Gud ved Troen paa Christum, og staaer i nødskillelig Forbindelse med den. (2) Den bestaaer i, at den Igjenfødte, efter at Syndens Herredomme er ophævet i hans Hjerte, (3) anvender al Flid, for ved den Helligaands bestandige Indflydelse (4) at afdøe fra Synden, som endnu stedse hænger ved ham, (5) at opfylde sin Guds Lov

---

1) Stræber efter Fred med hver Mand, og efter Hellighed, uden hvilken Ingen skal see Herren. Ebr. 12, 14. Efter den Hellige, som Eder kaldte, vorder og I hellige i al Omgængelse. Derfor er der skrevet: vorder hellige, thi jeg er hellig. 1 Petr. 1, 15. 16. Dette er Guds Villie, eders Helliggjørelse. Thi Gud kaldte os ikke til Urenhed, men til Helliggjørelse. 1 Thes. 4, 3. 7. (Eph. 1, 4.)

2) Christus er bleven os af Gud: Viisdom og Retfærdighed, og Helliggjørelse, og Forløsning. 1 Cor. 1, 30. Vi som ere døde fra Synden, hvorledes skulle vi endnu leve i den? Rom. 6, 2. Hver Green paa mig, som ikke bærer Frugt, den borttager han, og hver den, som bærer Frugt, den renser han, at den skal bære mere Frugt. Joh. 15, 2. (Jac. 2, 17. Matth. 7, 17. Gal. 5, 22. Eph. 2, 10.)

3) Synden skal ikke herske over eder. — Men nu I ere frigjorte fra Synden og blevne Guds Tjenere have I Frugt deraf for eder til Helliggjørelse. Rom. 6, 14, 22.

4) Saa Mange, som drives af Guds Aand, disse ere Guds Børn. Rom. 8, 14.

5) Saa finder jeg da den Lov hos mig, idet jeg vil gjøre det Gode, at det Onde hænger ved mig. Rom. 7, 21. Dersom I leve efter Kjødet, skulle I dø, men dersom I døde Legemets Gjerninger formedelst Aanden, skulle I leve. Rom. 8, 13. Døder derfor eders jordiske Lemmer: Horeri, Urenhed, Blodagtighed, ond Lyst og Gjerrighed, som er en Afgudsdyrkelse — for hvis Skyld Guds Vrede kommer over Vantroens Børn, blandt hvilke I ogsaa fordum vandrede, da I levede derudi. Men nu aflægger ogsaa I alle disse Ting: Vrede Hidsighed, Ondskab, Bespottelse, skjem Snak af eders Mund. Lyver ikke mod hverandre, I som have afført det gamle Menneske med dets Gjerninger, og iført det nye. Col. 3, 5—10. Lader os aflægge al Byrde og Synden, som lettelig besnærer os, og med Taalmodighed løbe i den os foresatte Kamp. Ebr. 12, 1. (Eph. 4, 22—32. Tit. 2, 11, 12.

(6) og at fremstille sin Sjæl og sit Legeme som et levende, helligt og Gud velbehageligt Offer (7) hvorved Gud forherliges. (8) Ved denne Stræben kan han imidlertid endnu blive overilet af mangen Svaghed og Synd, (9) som han aldrig vil undskylde, (10) men meget mere dybt angre, (11) fordi han derved fornærmer sin naadige Gud (12) og forstyrrer sin Fred med ham. (13) Han vil

---

6) Denne er den Pagt, som jeg vil gjøre med Israels Huus efter disse Dage, siger Herren: jeg vil give mine Love i deres Sind og jeg vil indskrive dem i deres Hjerte; og jeg vil være dem en Gud, og de skulle være mig et Folk. Ebr. 8, 10. Jeg har Lyst til Guds Lov efter det indvortes Menneske. Rom. 7, 22. Vend fra mig en falsk Vei, og skjænk mig din Lov. Jeg fik dine Vidnesbyrd til Arv evindelig, thi de ere mit Hjertes Glæde. Jeg bøiede mit Hjerte til at gjøre efter dine Skikke evindeligen indtil Enden. — Jeg hader dem, som har onde Tanker, og jeg elsker din Lov. Ps. 119, 29. 111—113. (Ps. 119.)

7) Jeg formaner eder, Brødre! ved Guds Barmhjertighed, at I fremstille eders Legemer som et levende, helligt, Gud velbehageligt Offer, hvilket er eders fornuftige Gudsdyrkelse. Rom. 12, 1.

8) I ere dyrekjøbte; ærer derfor Gud i eders Legeme og i eders Aand, hvilke høre Gud til. 1 Cor. 6, 20.

9) Det Gode, som jeg vil, det gjør jeg ikke, men det Onde, som jeg ikke vil, det gjør jeg. Jeg seer en anden Lov i mine Lemmer, som strider imod mit Sinds Lov, og tager mig fangen under Syndens Lov, som er i mine Lemmer. Jeg elendige Menneske! hvo skal fri mig fra dette Dødens Legeme? Rom. 7, 19. 23. 24. Kjødet begjærer imod Aanden, men Aanden imod Kjødet, disse ere hinanden modsatte, saa at I ikke kunne gjøre, hvad I ville. Gal. 5, 17. Dersom I sige, vi have ikke Synd, bedrage vi os selv, og Sandheden er ikke i os. Dersom vi bekjende vore Synder, er han trofast og retfærdig, at han forlader os Synderne, og renser os fra al Uretfærdighed. 1 Joh. 1, 8. 9. (Joh. 15, 2. 1 Joh. 3, 3. Ordspr. 20, 9. Præd. 7, 20.)

10) Jeg kjender mine Overtrædelser, og min Synd er altid for mig. Ps. 51, 5.

11) Jeg glæder mig, ikke derover, at I bleve bedrøvede, men derover, at I bleve bedrøvede til Omvendelse; thi I bleve bedrøvede efter Gud. 2 Cor. 7, 9. Guds Offere er en sønderbrudt Aand, et sønderbrudt og sønderstødt Hjerte skal du, o Gud, ikke foragte. Ps. 51, 19. (Ps. 38, 5—7.)

12) For dig alene har jeg syndet, og gjort det Onde for dine Øine. Ps. 51, 6. Og Peder kom Jesu Ord ihu — og han gik udenfor og græd bitterlig. Matth. 26, 75.

13) Der er intet Sundt i mit Kjød for din Vrede; der er ingen Fred i mine Been for min Synds Skyld. Ps. 38, 4.

i et saadant Tilfælde ikke finde Ro igjen, forend han paa ny har opnaaet Syndsforladelse, (14) og vil for Eftertiden vandre saameget forsigtigere. (15)

En hellig barnlig Kjærlighed til Gud og hans Bud er det Væsentligste i Helliggjørelsen, (16) og denne Kjærlighed, som frembringes, vedligeholdes og næres ved den Helligaand i Hjertet, (17) omskaber Mennesket efterhaanden til Guds Billede. (18) Vi holde for, at Helliggjørelsen skal vedvare vort hele Liv igjennem, (19) og at vi

---

14) Der jeg vilde tie, fortæredes mine Been ved min Hylen den ganske Dag; thi din Haand blev Dag og Nat svar over mig, at min Saft blev forvandlet til Sommerens Tørheder. Jeg bekjendte min Synd for dig, og skjulte ikke min Misgjerning; jeg sagde: jeg vil bekjende mine Overtrædelser for Herren, og du, du forlod mig min Synds Misgjerning. Derfor skal hver Hellig bede til dig, til den Tid naar du findes. Ps. 32, 3—6. Forlad os vor Skyld, som og vi forlade vore Skyldnere. Matth. 6, 12.

15) Seer derfor til, at I omgaaes vaerligen, ikke som Uvise, men som Vise. Derfor vorer ikke uforstandige, men indseer hvad Herrens Villie er. Eph. 5, 15. 17. Giv mig igjen din Saligheds Fryd, og en frivillig Aand opholde mig; saa vil jeg lære Overtrædere dine Veie, og Syndere skulle omvende sig til dig. Ps. 51, 14. 15.

16) Christi Kjærlighed tvinger os. 2 Cor. 5, 14. Talede jeg med Menneskers og Engles Tungemaal, men havde ikke Kjærlighed, da var jeg et lydende Malm og en klingende Bjælde. Og uddeelte jeg alt mit Gods til de Fattige, og gav jeg mit Legeme hen for at brændes, men havde ikke Kjærlighed, da gavnede det mig Intet. Saa bliver da Tro, Haab, Kjærlighed, disse tre; men størst iblandt disse er Kjærligheden. 1 Cor. 13, 1. 3, 13. Higer efter Kjærligheden. 1 Cor. 14, 1. (Eph. 4, 15. 2 Thes. 3, 5. 1 Joh. 4, 19. 5, 3.)

17) Guds Kjærlighed er udøst i vore Hjerter ved den Helligaand, som er given os. Rom. 5, 5.

18) Fornyes i eders Sinds Aand, og iføer det nye Menneske, som er skabt efter Gud i Sandhedens Retfærdighed og Hellighed. Eph. 4, 23. 24. Vi alle, som med ubedækket Ansigt skue Herrens Herlighed, som i et Speil, blive forvandlede efter det samme Billede, fra Herlighed til Herlighed. 2 Cor. 3, 18. (Col. 3, 10.)

19) Lader os rense os selv fra al Kjødets og Aandens Besmittelse og fuldende vor Helliggjørelse i Guds Frygt. 2 Cor. 7, 1. (1 Cor. 9, 24—27. 1 Tim. 2, 15.)

selv med den helligste Vandel altid trænge til Guds forladende Naade ved Christi Blod. (20)

---

20) Lader os træde frem med Frimodighed for Naadens Throne, paa det vi kunne faae Barmhjertighed og finde Naade til betimelig Hjælp. Ebr. 4, 16. Dersom vi vandre i Lyset, ligesom han er i Lyset, have vi Samfund med hverandre, og Jesu Christi, hans Søns, Blod renser os fra al Synd. 1 Joh. 1, 7. Hvo som holder den ganske Lov, men stoder an i eet Bud, er bleven skyldig i alle. Jac. 2, 10. Vi lade vore ydmyge Begjæringer ikke falde for dit Ansigt for vore Retfærdigheders Skyld, men for dine store Barmhiertigheders Skyld. Dan. 9, 18. (Rom. 3, 27. 28. 4, 4-8. 1 Petr. 1, 2.)

Artikel 12.

Om Loven i Almindelighed.

Vi troe, at skjøndt vi leve under den nye Pagts Naades-Husholdning, saa er dog Guds Lov, som allerede i Paradiset blev givet, (1) som paa Sinai videre blev forklaret (2) og som ved den Herre Jesu paa det klareste blev forherliget (3) ikke sat ud af Kraft og Virksomhed, (4)

---

1) De overtraadte Pagten, som Adam. Hos. 6, 7. Brødre! jeg skriver eder ikke et nyt Bud, men et gammelt Bud, som I have havt fra Begyndelsen. Det gamle Bud er det Ord, som I have hørt fra Begyndelsen. 1 Joh. 2, 7.

2) Thi det: du skal ikke bedrive Hoer; du skal ikke ihjelslaae; du skal ikke stjæle; du skal ikke bære falsk Vidnesbyrd; du skal ikke begjære; og om der er noget andet Bud, det indbefattes som i een Hovedsum i dette Ord: du skal elske din Næste som dig selv. Rom. 13, 9. (Gal. 5, 14.)

3) Mener ikke, at jeg er kommen for at opløse Loven og Propheterne: jeg er ikke kommen at opløse, men at fuldkomme. Matth. 5, 17. Men der Tidens Fylde kom udsendte Gud sin Søn, født af en Qvinde, født under Loven, paa det han skulde frikjøbe dem, som vare under Loven. Gal. 4, 4. 5. Han fornedrede sig selv, og blev lydig indtil Døden. Phil. 2, 8. Herren haver Lyst til ham for sin Retfærdigheds Skyld; han vilde gjøre ham stor ved Loven. Es. 42, 21.

4) Afskaffe vi da Loven formedelst Troen? Det være langt fra! Nei vi stadfæste Loven. Rom. 3, 31. Omskjærelsen er Intet og Forhuden er Intet, men at bevare Guds Bud. 1 Cor. 7, 19. Saa tjener da jeg, den selv samme, Guds Lov med Sindet. Rom. 7, 25.

men har nu som før sin Nytte og rette Brug. (5) Denne er en tredobbelt:

For det Første skal Loven lægge Bidsel og Tomme i Munden paa Menneskernes raae og ubændige Lidenskaber og holde Guds Helligbed og Retfærdighed i Anseelse paa Jorden. (6)

For det Andet skal den virke Synds Erkjendelse (7) og være en Tugtemester til Christum, (8) idet den ved sin Helligbed og Urokkelighed, (9) ved sit store Omfang (10) og sin aandelige Betydning (11) viser det syndige Menneske Umuligheden i at holde den, (12) og derved opvækker Trang til Naade og Tilgivelse hos ham.

---

5) Loven er hellig, og Budet er helligt og retfærdigt og godt. Rom. 7, 12. Loven er god, dersom Nogen bruger den lovligen. 1 Tim. 1, 8.

6) Loven er ikke sat for den Retfærdige, men for Uretfærdige og Ulydige, Ugudelige og Syndere, Ryggesløse og Vanhellige, Fader-Mordere og Moder-Mordere, Manddrabere, Skjørlevnere, Syndere imod Naturen, Menneske-Tyve, Løgnere, Meenedere, og hvad andet der er imod den sunde Lærdom. 1 Tim. 1, 9. 10.

7) Ved Loven kommer Syndens Erkjendelse. Rom. 3, 20. Hvor der ikke er Lov, tilregnes ikke Synd. Rom. 5, 13. Jeg kjendte ikke Synden uden ved Loven. Rom. 7, 7. Synden, for at den skulde kjendes som Synd, er det, som formedelst det Gode virkede mig Døden, paa det Synden formedelst Budet skulde vorde overvættes syndig. Rom. 7, 13.

8) Loven er vorden vor Tugtemester til Christum, at vi skulde blive retfærdiggjorte af Troen. Gal. 3, 24.

9) Saa Mange, som holde sig til Lovens Gjerninger, ere under Forbandelse, thi der er skrevet: forbandet er hver den, som ikke bliver ved i alle de Ting, som ere skrevne i Lovens Bog, at han gjør dem. Du som roser dig af Loven, vanærer du Gud ved Lovens Overtrædelse? Rom. 2, 23. (Gal. 3, 10. Jac. 2, 10.)

10) Men jeg siger eder, at hver den, som er vred paa sin Broder uden Aarsag, skal være skyldig for Dommen; men hvo som siger til sin Broder: Raka! skal være skyldig for Raadet; men hvo som siger: Du Daare, skal være skyldig til Helvedes Ild. Hver den som seer paa en Qvinde, for at begjære hende, har allerede bedrevet Hoer med hende i sit Hjerte. Matth. 5, 22. 28. Hver, som hader sin Broder er en Manddraber: og I vide at ingen Manddraber haver det evige Liv blivende i sig. 1 Joh. 3, 15.

11) Vi vide, at Loven er aandelig, men jeg er kjødelig, solgt under Synden. Rom. 7, 14.

12) Vi vide, at hvadsomhelst Loven siger, siger den til dem, som ere under Loven, saa at hver Mund skal tilstoppes og al Verden være skyldig for

For det Tredie skal den være en Lygte for den Igjenfødte, (13) der som saadan har Lyst til Guds Lov efter det indvortes Menneske, (14) at han ikke skal tage feil af den rette Vei, (15) og ikke komme ind paa en selvvalgt Helligbed, (16) men stedse beholde det herlige Maal for Øie, til hvilket han er bestemt, nemlig ganske at fornyes til Guds Billede. (17) Alt dette formedelst Kjødets Svaghed, som paa Jorden endnu stedse hænger ved ham. (18)

Hvad den ceremonielle Deel af Loven angaaer, da troe vi, at den af Christus aldeles er opfyldt, (19) og da i ham Væsenet istedetfor Skyggen fremkom, (20) saa er denne falden bort, (21) og i Jesu Offer annammet i Troen,

---

Gud. Derfor kan intet Kjød blive retfærdiggjort for ham ved Lovens Gjerninger. Rom. 3, 19. 20. **Det som var Loven umuligt**, efterdi den var kraftesløs formedelst Kjødet, det gjorde Gud, da han sendte sin egen Søn. Rom. 8, 3.

15) Da skal jeg ikke beskæmmes, naar jeg seer hen til alle dine Bud. Ps. 119, 6. **Salig** er den Mand, som ikke vandrer i de Ugudeliges Raad — men hvis Lyst er til Herrens Lov, og som grunder paa hans Lov Dag og Nat. Ps. 1, 1. 2.

14) Jeg haver Lyst til Guds Lov efter det indvortes Menneske. Rom. 7, 22.

15) Jeg holdt mine Fødder tilbage fra al ond Sti, at jeg kunde holde dit Ord. Jeg er bleven forstandig af dine Befalinger, derfor hader jeg al falsk Sti. Derfor holder jeg alle dine Befalinger om Alting Ret at være; jeg hader al falsk Vei. Ps. 119, 101. 104. 128. (Josv. 1, 8.)

16) Lader Ingen tage Klenodiet fra eder, som giver sig Skin af Ydmygbed og Engles Dyrkelse, indladende sig i Ting, som han ikke haver seet, forfængeligen opblæst af sit kjødelige Sind. Col. 2, 18.

17) Derpaa vide vi, at vi kjende ham, naar vi holde hans Bud. 1 Joh. 2, 3.

18) Lader os aflægge al Byrde, og Synden, som lettelig besnærer os, og med Taalmodighed løbe i den os foresatte Kamp. Ebr. 12, 1.

19) Jeg er ikke kommen for at opløse, men at fuldkomme. Matth. 5, 17.

20) Loven har ikkun en Skygge af de tilkommende Goder, og ikke Tingenes Væsen selv. Ebr. 10, 1. Hvilket er en Skygge af det, som skulde komme, men Legemet er Christi. Col. 2, 17.

21) Saa skeer da en Afskaffelse af det foregaaende Bud, fordi det var svagt og unyttigt, (thi Loven har Intet fuldkommet) og en Indførelse af et bedre Haab, ved hvilket vi nærme os til Gud. Ebr. 7, 18. 19. Og en Røst skete til ham: staae op, Petrus, slagt og æd! men Petrus sagde: ingenlunde Herre! thi aldrig har jeg ædet noget Vanhelligt eller Ureent. Og Røsten

fuldkommes hiin Deel af Loven. (22) Men hvad Lovens sædelige moralske Deel angaaer, saaledes som den er fremsat i de ti Bud, da troe vi, at Guds Væsen og Villie for alle Tider deri er udtrykt. (23) Og at snarere Himmel og Jord forgaae, end een eneste Tøddel af Loven bortfalder. (24)

Om Sabbathen i Særdeleshed.

Ifølge heraf ere alle de ti Guds Bud af lige Værdighed og Helligbed, og dette troe vi navnligen om det fjerde Bud, angaaende Sabbathen. (25) Efter dets Ind-

---

sagde atter anden Gang til ham: hvad Gud haver renset, holde du ikke for ureent. Ap. G. 10, 13-15. Thi det er den Helligaands Beslutning og vor, ingen videre Byrde at paalægge eder uden disse nødvendige Ting: At I skulle holde eder fra Afguders Offer, og fra Blod, og fra det Qualte, og fra Horerie. Ap. G. 15, 28. 29. (Eph. 2, 14. 15.)

22) Men jeg siger, saalænge Arvingen er et Barn, er der ingen Forskjel mellem ham og Trællen, endog han er Herre over alt Godset; men han er under Formyndere og Husholdere indtil den af Faderen bestemte Tid. Saaledes stode og vi saalænge vi vare Børn som Trælle under Verdens Børnelærdom. Men der Tidens Fylde kom, udsendte Gud sin Søn, født af en Qvinde, født under Loven, paa det han skulde friskjøbe dem, som vare under Loven, at vi skulde faae den sønlige Udkaarelse. Gal. 4, 1—5. Rom. 10, 4.

23) Vil du indgaae til Livet, da hold Budene. Han sagde til ham hvilke? Men Jesus sagde: dette: du skal ikke ihjelslaae; du skal ikke bedrive Hoer; du skal ikke stjæle; du skal ikke bære falsk Vidnesbyrd; ær din Fader og din Moder; og du skal elske din Næste som dig selv. Matth. 19, 17. 18. Mester, hvilket er det store Bud i Loven? Men Jesus sagde til ham: du skal elske Herren din Gud i dit ganske Hjerte og i din ganske Sjæl og i dit ganske Sind. Dette er det første og store Bud. Men det andet er ligesom dette, du skal elske din Næste som dig selv. Af disse to Bud hænger al Loven og Propheterne. Matth. 22, 36-40. I Børn, adlyder eders Forældre i Herren, thi dette er Ret. Ær din Fader og Moder (hvilket er det første Bud med Forjættelse), at det maa gaae dig vel, og du maa længe leve paa Jorden. Eph. 6, 1-3. Dersom I da fuldkomme den kongelige Lov, efter Skriften: du skal elske din Næste som dig selv; gjøre I vel. Den, som sagde: du skal ikke bedrive Hoer, sagde ogsaa: du skal ikke ihjelslaae. Dersom du da ikke bedriver Hoer, men ihjelslaaer, da er du bleven Lovens Overtræder. Taler saaledes og gjører saaledes, som de, der skulle dømmes efter Frihedens Lov. Jac. 2, 8. 11. 12. (1 Joh. 2, 7.)

24) Matth. 5, 18.

25) Og Himmelen og Jorden bleve fuldkommede, og al deres Hær. Og

hold (26) føle vi os forpligtede til, i ser Dage at arbeide i vort borgerlige Kalds Anliggender med stadig Flid og stor Samvittighedsfuldhed, og at anvende alle vore Legems- og Sjælskræfter til Verdens Nytte. (27) Men ikke mindre forpligter Budet os til ganske at hellige Herren een af Ugens syv Dage, og at hvile paa den fra

---

Gud havde fuldkommet paa den syvende Dag sin Gjerning, som han havde gjort; og hvilede paa den syvende Dag af al sin Gjerning, som han havde gjort. Og Gud velsignede den syvende Dag og helligede den **fordi** han hvilede paa den af al sin Gjerning, som Gud skabte og gjorde. 1 Mos. 2, 1-3. Men **beder at eders Flugt skal ikke skee om Vinteren, ei heller paa Sabbathen.** Matth. 24, 20. Saa sagde Herren: holder Ret og gjører Retfærdighed, **thi min Salighed er nær til at komme og min Retfærdighed** til at aabenbares. Saligt er det **Menneske**, som dette **gjør**, og det **Menneskes Barn**, som **holder fast derved**; som holder **Sabbath**, at han ikke vanhelliger den, som varer sin Haand, at den gjør slet intet Ondt. Og den **Fremmedes Søn**, som haver føiet sig til Herren, skal ikke sige: sigende: Herren skal vist skille mig fra sit Folk; og den Gildede skal ikke sige: see! jeg er et tørt Træ; thi saa sagde Herren til de Gildede, som ville holde mine **Sabbather**, og **udvælge** det, som mig behager, og **holde fast** ved min Pagt: Jeg vil og give dem en Plads i mit Huus og inden mine Mure, og et bedre Navn end Sønner og end Døttre; jeg vil give dem et **evigt Navn**, som **ikke skal udryddes**. Og den **Fremmedes Børn**, som have føiet sig til Herren, for at tjene ham og at elske Herrens Navn, at være hans Tjenere; hver af dem, som **holder Sabbath**, at ikke vanhellige den, og holder fast ved min Pagt, de samme vil jeg og føre til mit hellige Bjerg, og glæde dem i **mit Bedehuus**; deres Brændoffere og deres Slagtoffere skulle være mig en Velbehagelighed paa mit Alter; thi mit Huus skal kaldes et Bedehuus for **alle Folk**. Es. 56, 1-7. Dersom du afvender din Fod fra Sabbathen, fra at gjøre al din **egen Behagelighed paa min hellige Dag**; og kalder Sabbathen en Forlystelse, paa det at Herren maa helliges, som bør æres; og dersom du ærer ham, saa du ikke gjør dine egne Veie, og ikke finder **din egen** Behagelighed, eller taler et Ord derom, **Da skal du forlyste dig i Herren**, og jeg vil lade dig fare over de høie Steder paa Jorden, og lade dig æde Jakobs din Faders Arv; thi Herrens Mund haver talet det. Es. 58, 13. 14.

26) **Kom Sabbathens Dag ihu**, at hellige den. **Sex Dage skal du arbeide**, og gjøre al din Gjerning. 2 Mos. 20, 8. 9.

27) Da vi vare hos eder, bøde vi eder, at dersom Nogen ikke vil arbeide, han bør ikke heller æde. Vi høre nemlig, at Nogle omgaaes uskikkeligen iblandt eder og arbeide ikke, men tage sig unyttig Handel for. Saadanne byde og formane vi ved vor Herre Jesum Christum, at de arbeide i Stilhed, og æde deres eget Brød. 2 Thes. 3, 10-12.

Arbeidet, (28) det vil sige ubetinget at lade enhver Virksomhed ophøre, som har Hensyn til vort Levebrød, som og ethvert andet blot jordisk Arbeide, der ikke er uundgaaelig nødvendigt (29) eller fordres af Kjærligheden efter Christi Exempel. (30) Herrens Dag skal efter den første christne Kirkes Exempel helligholdes som de Christnes Sabbath (31) til guddommelig Erkiendelses og sand Gudfrygtigheds Fremme, til hjertelig Forbindelse mellem Christi Lemmer, og til Virksomhed for Guds Rige. Vi holde over, at Enhver den Dag oftere læser i Skriften, at Børnene udaf den

---

28) Paa den første Dag i Ugen, der Disciplene vare forsamlede, at bryde Brødet, holdt Paulus en Tale til dem, da han vilde den anden Dag reise bort; og forlængede Talen indtil Midnat. Ap. G. 20, 7.

29) Beder at eders Flugt skal ikke ske om Vinteren, ei heller paa Sabbathen. Matth. 24, 20.

30) De spurgte ham ad og sagde: er det tilladt at helbrede paa Sabbathen? at de kunde anklage ham. Men han sagde til dem: hvilket Menneske er iblandt eder, som haver eet Faar, og ikke, dersom det falder i en Grav paa Sabbathen, tager fat paa det og løfter det op? hvormeget bedre er nu et Menneske end et Faar? Altsaa er det tilladt at gjøre vel paa Sabbathen. Matth. 12, 10-12.

31) Men om Aftenen paa den samme Dag, som var den første i Ugen, da Dørene vare lukte, hvor Disciplene vare forsamlede af Frygt for Jøderne, kom Jesus og stod midt iblandt dem, og sagde til dem: Fred være med eder! Joh. 20, 19. Og efter otte Dage vare atter hans Disciple inde, og Thomas med dem. Jesus kom, der Dørene vare lukte, og stod midt iblandt dem og sagde: Fred være med eder. Joh. 20, 26. Og see, to af dem gik den samme Dag til en By o. s. v. Og de stode op i den samme Time og vendte tilbage til Jerusalem, og fandt forsamlede de Elleve og dem, som vare med dem, hvilke sagde: Herren er sandelig opstanden og seet af Simon. — Men der de talede dette, stod Jesus selv midt iblandt dem, og sagde til dem: Fred være med eder! Luc. 24, 13. 33-36. Paa den første Dag i Ugen, da Disciplene vare forsamlede o. s. v. (see ovenfor). Ap. G. 20, 7. Anlangende den Hjælp, som samles til de Hellige, da ligesom jeg forordnede for Menighederne i Galatia, saaledes gjører og I. Paa den første Dag i Ugen lægge Enhver for sig selv Noget tilside, og samle som han har havt Velsignelse til. 1 Cor. 16, 1. 2. Jeg henrykkes i Aanden paa Herrens Dag. Aab. 1, 10. Den Steen, som Bygningsmændene forkjøde, er bleven til en Hovedhjørnesteen. Dette er skeet af Herren, det er underligt for vore Øine. Denne er Dagen, som Herren gjorde, lader os frydes og glædes i ham. Ps. 118. 22-24.

undervises, og at man regelmæsig besøger Gudstjenesten. — Vi betragte denne Dag som en kostelig Gave af vor Gud, (32) og som aldeles nødvendig til en christen Menigheds Vedligeholdelse.

32) Og han sagde til dem: Sabbathen blev til for Menneskets Skyld. Marc. 2, 27. (5 Mos. 5, 12-15.)

Artikel 13.

Om Ægteskabet.

Vi troe, at Ægteskabet er stiftet af Gud (1) til gjensidig Hjelp mellem Mand og Qvinde, (2) til Menneskeslægtens Forplantelse (3) og for at undgaae Utugt; (4) ligeledes at Manden kun tør have een Hustru og Hustruen kun een Mand saalænge begge Ægtefæller leve. (5)

Vi ere overbeviste om, at Christne kun tør gifte sig i Herren med Troende. (6)

1) Derfor skal Manden forlade sin Fader og sin Moder, og blive fast hos sin Hustru, og de skulle være til eet Kjød. 1 Mos. 2, 24. Ægteskabet være hæderligt hos Alle og Ægtesengen ubesmittet; men Skjørlevnere og Hoerkarle skal Gud domme. Ebr. 13, 4. (Eph. 5, 22-33.)

2) Og Gud Herren sagde: det er ikke godt, at Mennesket er for sig alene, jeg vil gjøre ham en Hjælp, som skal være hos ham. 1 Mos. 2, 18.

3) Og Gud skabte Mennesket i sit Billede; — Mand og Qvinde skabte han dem. Og Gud velsignede dem, og Gud sagde til dem: vorder frugtbare og mangfoldige og opfylder Jorden. 1 Mos. 1, 27. 28.

4) For Skjørlevnets Skyld have hver Mand sin egen Hustru, og hver Hustru have sin egen Mand. 1 Cor. 7, 2. Kunne de ikke afholde sig, da gifte de sig; thi det er bedre at gifte sig, end at lide Brynde. 1 Cor. 7, 9.

5) Men han svarede og sagde til dem: have I ikke læst, at den, som gjorde dem af Begyndelsen, gjorde dem Mand og Qvinde? og sagde: derfor skal et Menneske forlade Fader og Moder og blive fast hos sin Hustru, og de to skulle være til eet Kjød. Saa at de ere ikke længer to men eet Kjød. Matth. 19, 4-6. Thi de to skulle blive, siger han, til eet Kjød. 1 Cor. 6, 16.

6) En Hustru er bunden ved Loven, saalænge hendes Mand lever; men er hendes Mand hensovet, er hun fri, at giftes med hvem hun vil; alene at det skeer i Herren. 1 Cor. 7, 39. Have vi ikke Ret, at føre en Søster som

Som en guddommelig og borgerlig Anordning maa Ægteskabet have Stadfæstelse fra begge Sider. Den Sidste retter sig efter Landets Love, (7) den første skeer ved Guds Ord og Bøn i Herrens Menighed. (8)

Ægteskabsskilsmisse, naar den skeer af Grunde, som ikke stemme overeens med Guds Ord, og at saadanne adskilte Ægtefæller gifte sig paa ny, holde vi for at være utilladeligt. (9) Men i Tilfælde af Hoer (10) og naar

---

Hustru omkring, som og de andre Apostler og Herrens Brødre og Kephas. 1 Cor. 9, 5. Og det skete, der Menneskene havde begyndt at formeres paa Jorden og dem fødtes Døttre, da saae **Guds Sønner Menneskens Døttre**, at de vare skjønne; og de toge sig Hustruer af alle, som de udvalgte. Da sagde Herren: min Aand skal ikke trætte med Mennesket evindelig, eftersom ogsaa han er Kiød. 1 Mos. 6, 1-3. Dersom I vende tilbage og hænge ved disse øvrige Hedninger, og I **giøre Svogerskab med dem**, og I komme iblandt dem, og de iblandt eder, da skulle I vidtløftigen vide, at Herren eders Gud skal ikke ydermere fordrive disse Folk fra at være for eders Ansigt, men de skulle blive eder til en Strikke og til en Snare og til en Svøbe paa eders Sider, og til Braad i eders Øine, indtil I omkomme af dette det gode Land, som Herren eders Gud har givet eder. Josv. 23, 12. 13. (1 Kong. 11, 1-8. Esra. Cap. 9 og 10. Neh. 13, 23-28.)

7) Der Maria var Joseph **trolovet**, — førend de **kom** sammen o. s. v. Matth. 1, 18. (Matth. 25, 1-10.) Og paa den tredie Dag var et **Bryllup** i Cana i Galilæa; og Jesu Moder var der; men ogsaa Jesus og hans Disciple vare budne til Brylluet. Joh. 2, 1. 2. Himmeriges Rige lignes ved en Konge som giorde sin Sønn **Bryllup**. o. s. v. Matth. 22, 1-12.

8) **Alt** hvad I giøre i Ord eller i Handling, **det giører** alt i den **Herres Jesu Navn**, **takkende** Gud og Faderen formedelst ham. Col. 3, 17. Som byde ikke at gifte sig, at afholde sig fra Mad, som Gud haver skabt at annammes med Takkigelse af dem, som troe og have erkjendt Sandheden; thi al **Guds** Skabning er god og Intet at forskyde, som annammes med Takkigelse, efterdi det **helliges** ved **Guds Ord** og **Bøn**. 1 Tim. 4, 3-5.

9) Hvad Gud har tilsammenføiet, skal **Mennesket** ikke adskille. Da sagde de til ham: hvorfor bød da Moses, at give Skilsmissebrev, og skille sig fra hende? Han sagde til dem: Moses tilstedede eder, at skille eder fra eders Hustruer, formedelst eders **Hjerters Haardhed**; men fra **Begyndelsen** haver det ikke saaledes været. Matth. 19, 6-9. Men dem, som ere gifte, byder ikke jeg, men Herren, at Hustruen skal ikke skilles fra Manden; men skilles hun og fra ham, da blive hun ugift, eller forlige sig med Manden; og at en Mand ikke skal forlade sin Hustru. 1 Cor. 7, 10. 11.

10) Men jeg siger eder, at hvo som skiller sig fra sin Hustru, **uden** for

en Ægtefælle af ond Villie forsvinder, (11) troe vi at en Skilsmisse og et nyt Giftermaal paa den Uskyldiges Side kan i Overeensstemmelse med Guds Ord finde Sted. Ved Skilsmissen maa, som ved Giftermaalet, den borgerlige Lovs Bestemmelser efterkommes. (12)

Hoers Skyld, og tager en anden tilægte, han bedriver Hoer; og hvo som tager en Fraskilt tilægte, han bedriver Hoer. Matth. 19, 9.

11) Men de andre siger jeg, ikke Herren: dersom nogen Broder haver en vantro Hustru, og det behager hende at boe hos ham, han forlade hende ikke. Og dersom en Qvinde haver en vantro Mand, og det behager ham at boe hos hende, hun forlade ham ikke. Men vil den Vantro fraskille sig, da fraskille han sig; ingen Broder eller Søster er gjort til Træl i saadanne Ting; men Gud haver kaldet os til Fred. 1 Cor. 7, 12. 13. 15.

12) Vører al menneskelig Orden underdanig. 1 Petr. 2, 13.

Artikel 14.

Om den borgerlige Øvrighed.

Vi troe, at Øvrighederne ere bestikkede af Gud, (1) og at han har givet dem Magt til at beskytte de Retskafne og til at straffe Misdædere. (2) Vi holde os for at være forpligtede til at vise ubetinget Lydighed mod deres Love, (3) naar disse ikke lægge Hindring iveien for

---

1) Der er ikke Øvrighed uden af Gud; og de Øvrigheder, som ere, haver Gud bestikket; saa at hvo, som sætter sig mod Øvrigheden, imodstaaer Guds Anordning, men de som imodstaae, skulle faae deres Dom. Rom. 13, 1. 2.

2) De Regierende ere ikke til Skræk for gode Gjerninger, men for onde. Vil du da ikke frygte for Øvrigheden, saa gjør det, som godt er, og du skal have Roes af den; thi den er en Guds Tiener, dig til Gode. Men dersom du gjør det, som er ondt, da frygt dig, thi den bærer ikke Sværdet forgiæves: den er Guds Tiener, en Hevner til Straf over den, som gjør det Onde. Rom. 13, 3. 4. (5 Mos. 16, 18.)

3) Hvert Menneske være de foresatte Øvrigheder underdanig. — Vører underdanige, ikke alene for Straffens Skyld, men ogsaa for Samvittighedens. Det er fornødent, at være underdanig, ikke alene for Straffens Skyld, men ogsaa for Samvittighedens. Thi af samme Aarsag give I dem

den frie Opfyldelse af vor christne Troes Pligter, (4) til at lette dem deres svære Opgave ved at føre et roligt og stille Levnet i al Gudfrygtighed. Efter Guds Befaling tro vi ogsaa at være forpligtede til at bede for Øvrigheden, (5) at den efter hans Villie og under hans naadige Beskyttelse saaledes maa haandhæve den Magt, som er den anbetroet, at Fred og Retfærdighed derved hævdes.

Vi antage, at det er de Christne forbudt, at misbruge Eden, (6) men at Eden selv — nemlig fuld af Ærefrygt høitideligen at anraabe vor Gud om, at være

---

og Skat; thi de ere Guds Tjenere, som just skulle stadigen tage vare paa dette. Giver derfor Alle, hvad I ere dem skyldige: den Skat, som bør Skat, den Told, som bør Told, den Frygt, som bør Frygt, den Ære, som bør Ære at have. Rom. 13, 1. 5-7. Paamind dem, at være Fyrster og Øvrigheder underdanige, at adlyde dem, at være redebonne til al god Gjerning. Tit. 3, 1. Bærer derfor al menneskelig Orden underdanige for Herrens Skyld, være sig en Konge, som den Øverste, eller Befalingsmænd, som de, der sendes af ham til Straf over Misdædere, men dem til Roes, som gjøre Godt. Ærer Alle; elsker Broderskabet; frygter Gud; ærer Kongen! 1 Petr. 2, 13. 14. 17.

4) Giver Keiseren det, som Keiserens er, og Gud det, som Guds er. Matth. 22, 21. Men Petrus og Johannes svarede og sagde til dem: Dømmer selv, om det er ret for Gud, at lyde eder mere end Gud? Thi vi kunne ikke andet, end tale det, som vi have seet og hørt. Ap. G. 4, 19. 20. Men Petrus og Apostlerne svarede og sagde: man bør adlyde Gud mere end Menneskene. — Og de lode ikke af, hver Dag at lære i Templet og i Husene, og at forkynde Evangelium om Jesu Christo. Ap. G. 5, 29. 42.

5) Thi formaner jeg først for alle Ting, at der gjøres ydmyge Begjæringer, Bønner og Forbønner, Takkigelser for alle Mennesker, for Konger, og for alle dem, som ere i høi Værdighed, at vi maa leve et roligt og stille Levnet i al Gudfrygtighed og Ærbarhed; thi dette er godt og behageligt for Gud vor Frelser. 1 Tim. 2, 1-3.

6) Men jeg siger eder, at I skulle aldeles intet sværge, hverken ved Himmelen, thi den er Guds Throne; ei heller ved Jorden, thi den er hans Fødders Skammel; ei heller ved Jerusalem, thi det er den store Konges Stad; du skal ikke heller sværge ved dit Hoved; thi du kan ikke gjøre et Haar hvidt eller sort. Men eders Tale skal være: ja, ja; nei, nei; men hvad der er over dette, er af det Onde. Matth. 5, 34-37. Men for Alting, mine Brødre! sværger ikke, hverken ved Himmelen eller ved Jorden, eller nogen anden Ed, men eders Ja være Ja, og eders Nei være Nei, at I ikke skulle falde under Dommen. Jac. 5, 12.

Vidne til Sandheden — naar den retmæssig fordres og aflægges, kun er en Bøn af usædvanlig Form. (7)

Vi troe, at Øvrigheden, som ei heller i den nye Pagts Tid bærer Sværdet forgjæves, er berettiget og forpligtet til efter en guddommelig Lov at straffe med Døden, (8) ligeledes at bruge Sværdet mod Landets Fjender til de den anbetroede Undersaatters Beskyttelse, og holde os derfor forpligtede til, naar vi opfordres dertil af Øvrigheden, at gjøre Krigstjeneste. (9) Dog kunne vi ogsaa hjertelig

---

7) Thi Gud er mit Vidne, hvem jeg i min Aand tjener udi hans Søns Evangelium, hvorledes jeg uden Afladelse tænker paa eder. Rom. 1, 9. Men jeg kalder Gud til Vidne over mig, at jeg for at skaane eder endnu ikke er kommen til Corinth. 2 Cor. 1, 23. Hvad jeg skriver eder, see, det vidner jeg for Guds Aasyn, at jeg ikke lyver. Gal. 1, 20. Thi Gud er mit Vidne, hvorledes jeg længes efter eder. Phil. 1, 8. Jeg besværger eder ved Herren, at I lade dette Brev læse for alle hellige Brødre. 1 Thes. 5, 27. Og Engelen, som jeg saae staae paa Havet og paa Jorden, opløftede sin Haand til Himmelen og svoer ved den, som lever i al Evighed, som skabte Himmelen o. s. v. Aab. 10, 5. 6. Thi da Gud gav Abraham Forjættelsen, der han ingen Større havde at sværge ved, svor han ved sig selv. Mennesker sværge jo ved en Større, og Eden er dem en Ende paa al Tvist, til Stadfæstelse. Hvorfor da Gud vilde ydermere vise Forjættelsens Arvinger sit Raads Uforanderlighed, føiede han en Ed dertil; paa det vi ved to uforanderlige Grunde, efter hvilke det var umuligt, at Gud skulde lyve, kunne have en stærk Trøstegrund. Ebr. 6, 13. 15-18. (Ebr. 7, 20. 21. 28.) Og jeg vil lade dig sværge ved Herren, Himmelens Gud og Jordens Gud, at du ikke skal tage min Søn en Hustru af de Cananiters Døttre. Da lagde Svenden sin Haand under Abrahams Lænd og svoer ham paa denne Handel. 1 Mos. 24, 3. 9. Da stod Esra op, og tog en Ed af de Øverste, af Præsterne, Leviterne og al Israel, at de vilde gjøre efter dette Ord; og de svore. Esra 10, 5. Du skal frygte Herren din Gud, og tjene ham; og du skal sværge ved hans Navn. 5 Mos. 6, 13. (10, 20.) Hvo som velsigner sig paa Jorden, skal velsigne sig i Sandheds Gud, og hvo som sværger paa Jorden, skal sværge ved Sandheds Gud; thi de forrige Angester ere glemte. — Thi see, jeg skaber nye Himle og ny Jord. Es. 65, 16. 17. (Jer. 12, 15. 16.)

8) Da sagde Jesus til ham: stik dit Sværd paa sit Sted; thi alle de, som tage Sværd, skulle omkomme ved Sværd. Matth. 26, 52. Hvo som udøser Menneskets Blod, ved Mennesket skal hans Blod udøses; thi i Guds Billede gjorde han Mennesket. 1 Mos. 9, 6.

9) Men og Stridsmændene spurgte ham og sagde: hvad skulle da vi gjøre? Og han sagde til dem: gjører ikke Vold, bruger ikke Underfundighed og lader eder nøie med eders Sold. Luc. 3, 14. Men der var en Mand i

forene os med Saadonne, som ikke dele vor Overbeviisning med Hensyn til Eden og Krigstjenesten.

Vi see os ikke forhindrede ved vor Tro i at beklæde en Øvrighedsperſons Embede. (10)

Cæsarea ved Navn Cornelius, en Høvedsmand af den Rode, som kaldes den Italiſke. Han var from og frygtede Gud med sit ganske Huus, og gav Folket mange Almisser, og bad altid til Gud. Ap. G. 10, 1. 2. Men der det var bleven Dag, sloge nogle af Jøderne sig sammen, og forpligtede sig under Forbandelse og sagde, at de vilde hverken æde ei heller drikke, inden de havde slaget Paulus ihjel. Men Pauli Søstersøn, som hørte dette hemmelige Anslag, kom og gik ind i Fæstningen, og forkyndte Paulus det. Men Paulus kaldte en af Høvedsmændene til sig og sagde: før dette unge Menneske hen til Overſten; thi han har Noget at forkynde ham. — Da lod Overſten det unge Menneske gaae, — og han kaldte til sig to af Høvedsmændene og sagde: holder to hundrede Stridsmænd rede — og halvfjerdsindstyve Ryttere og to hundrede Skytter — de skulle have Lastdyr tilstede at sætte Paulus paa, og føre ham sikkert til Landshøvdingen Ap. G. 23, 17-24. (Matth. 8, 5-13.)

10) Ogsaa Toldere kom at døbes, og de sagde til ham: Mester! hvad skulle vi gjøre? Men han sagde til dem: kræver intet mere, end eder er forordnet. Luc. 3, 12. 13. Erastus, Stadens Rentemester, hilser eder o. s. v. Rom. 16, 23. Alle Hellige hilse eder, men meest de af Keiserens Huus. Phil. 4, 22. (Ap. G. 13, 7. 12. — 16, 34—36.)

Artikel 15.

Om Herrens Gjenkomst, de Dødes Opstandelse og Dommens Dag.

Vi troe paa vor Herres Jesu Christi Gjenkomst (1)

---

1) Og som de stirrede op mod Himmelen, der han foer hen, see, da stode to Mænd hos dem i hvide Klæder, hvilke og sagde: I galilæiske Mænd, hvi staae I og see op til Himmelen? Denne Jesus, som er optagen fra eder til Himmelen, skal komme igjen saaledes, som I have seet ham fare til Himmelen. Da vendte de om til Jerusalem fra det Bjerg, som kaldes Oliebjerget, hvilket er nær Jerusalem. Ap. G. 1, 10-12. Og hans Fødder skulle paa den samme Dag staae paa Oliebjerget, som er lige for Jerusalem mod Østen, — og Herren min Gud skal komme, og alle Hellige med dig. Sach. 14, 4, 5. Saa ofte som I æde dette Brød og drikke denne Kalk, for-

i Magt og Herlighed. (2) Vi holde hans Aabenbarelses Dag for at være Forløsningsværkets Krone; (3) thi paa den skulle al Verdens Øine see dets Sandhed og vidunderlige Storhed; (4) de skulle see Ærens Konge kronet,

---

kynder Herrens Død indtil han kommer. 1 Cor. 11, 26. (Aab. 1, 8. 3, 11. 22, 7. 20.)

2) Thi Menneskens Søn skal komme i sin Faders Herlighed med sine Engle. Matth. 16, 27. Naar Menneskens Søn kommer i sin Herlighed, og alle hellige Engle med ham o. s. v. Matth. 25, 31. Eder som trænges, skal han give Ro med os i den Herres Jesu Aabenbarelse af Himmelen med sin Magtes Engle. 2 Thes. 1, 7. I Porte! oplofter eders Overdele, ja, oplofter, I Verdens Døre, at Ærens Konge maa komme ind. Hvo er denne Ærens Konge? Herren, stærk og mægtig i Krig. Ps. 24, 7. 8.

3) Saa at eder ikke fattes paa nogen Naadegave, idet I forvente vor Herres Jesu Christi Aabenbarelse, som ogsaa skal stadfæste eder indtil Enden ustraffelige paa vor Herres Jesu Christi Dag. 1 Cor. 1, 7. 8. Vort Borgerskab er i Himlene, hvorfra vi og forvente Frelseren, den Herre Jesum Christum. Phil. 3, 20. Vær taalmodige Brødre, indtil Herrens Tilkommelse. See, Bonden forventer Jordens dyrebare Frugt, han bier taalmodig efter den, indtil den faaer tidlig Regn og sildig Regn. Vær I og taalmodige, styrker eders Hjerter, thi Herrens Tilkommelse er nær. Jac. 5, 7. 8. Saaledes er og Christus eengang offret for at borttage Manges Synder; anden Gang skal han uden Synd sees af dem, som forvente ham til Saliggjørelse, Ebr. 9, 28. Og nu mine Børn, bliver i ham, at naar han aabenbares, vi da kunne have Frimodighed, og ikke skulle blive beskæmmede af ham ved hans Tilkommelse. 1 Joh. 2, 28. Forventende det salige Haab, og den store Guds og vor Frelsers Jesu Christi Herligheds Aabenbarelse. Tit. 2, 13. Thi vi have ikke fulgt klogtige Fabler, da vi kundgjorde eder vor Herres Jesu Christi Kraft og Tilkommelse, men vi vare selv Øienvidner til hans Majestæt. 2 Petr. 1, 16. Paa det eders prøvede Tro — maa befindes til Lov og Priis og Ære i Jesu Christi Aabenbarelse; hvem I ikke have kjendt men dog elske, hvem I nu ikke see, men dog troe paa, og fryde eder med uudsigelig og herlig Glæde, ovnaaende Maalet for eders Tro, Sjælenes Frelse. 1 Petr. 1, 7-9. Og naar da Overhyrden aabenbares, skulle I erholde Ærens uforvisnelige Krands. 1 Petr. 5, 4. (Phil. 2, 16. 1 Thes. 1, 10. 2, 19. 2 Petr. 3, 12. 13.)

4) See, han kommer med Skyerne, og hvert Øie skal see ham, ogsaa de, som ham gjennemstunge; og alle Jordens Slægter skulle hyle for ham. Ja, Amen! Aab. 1, 7. Og da skal Menneskens Søns Tegn aabenbares i Himmelen; og da skulle alle Jordens Slægter hyle; og de skulle see Menneskens Søn komme i Himmelens Skyer med Kraft og megen Herlighed. Matth. 24, 30. Da skal han sidde paa sin Herligheds Throne og alle Folkeslag skulle forsamles for ham. Matth. 25, 31, 32. Derfor ha-

(5) og med ham hans Brud, Menigheden, (6); thi de i Christo Hensovede skulle legemlig opstaae (7) i uforkræn-

---

ver og Gud høit ophøiet ham, og skjænket ham et Navn som er over alt Navn; at i Jesu Navn skal hvert Knæ bøie sig, deres i Himmelen og paa Jorden og under Jorden, og hver Tunge skal bekjende, at Jesus Christus er en Herre til Gud Faders Ære. Phil. 2, 8—11. Vi skulle Alle fremstilles for Christi Domstol; thi der er skrevet: saa sandt jeg lever, siger Herren, skal hvert Knæ bøies for mig, og hver Tunge skal bekjende Gud. Rom. 14, 10. 11.

5) Der hørtes stærke Røster i Himmelen, som sagde: Verdens Riger ere blevne vor Herres, og hans Salvedes, og han skal regjere i al Evighed. — Vi takke dig, Herre — fordi du haver taget din store Magt og dit Kongedomme. Aab. 11, 15. 17. Og Maanen skal beskjæmmes og Solen skamme sig; thi den Herre Zebaoth skal regjere paa Zions Bjerg og i Jerusalem, og for hans Ældste skal være Herlighed. Es. 24, 23. (Zach. 14, 9.)

6) Da skulle de see Menneskens Søn komme i Skyen med megen Kraft og Herlighed. Men naar disse Ting begynde at skee, da seer op, og oplefter eders Hoveder, efterdi eders Forløsning stunder til. Luc. 21, 27. 28. Han kommer paa hiin Dag at herliggjøres i sine Hellige, og beundres i dem, som troe. 2 Thes. 1, 10. I ere døde, og eders Liv er skjult med Christo i Gud. Naar Christus, vort Liv, aabenbares, da skulle ogsaa I aabenbares med ham i Herlighed. Col. 3, 3. 4. Og jeg hørte som en stor Skares Røst, og som mange Vandes Lyd, og som stærke Tordeners Lyd, som sagde: Halleluja! fordi Herren, Gud den Almægtige, haver antaget Riget. Lader os glæde og fryde os, og give ham Æren: thi Lammets Bryllup er kommet, og hans Brud haver smykket sig. Og det blev hende givet at føre sig i reent og skinnende Linklæde; thi Linklædet er de Helliges Retfærdigheder. Og han siger til mig: skriv: Salige ere de, som ere kaldede til Lammets Brylluds Nadvere! Aab. 19, 6-9. (Joh. 17, 24. Aab. 21, 9-27.)

7) Dette sige vi eder, som Herrens Ord, at vi som leve, som overblive til Herrens Tilkommelse, vi skulle ikke komme forud for de Hensovede; thi Herren selv skal komme ned af Himmelen med et Anstrig, med Overengels Røst, og med Guds Basune, og de Døde i Christo skulle opstaae først. 1 Thes. 4, 13-16. Ogsaa de, som have Aandens Førstegrøde, ogsaa vi selv sukke i os selv, forventende en sønlig Udkaarelse, vort Legemes Forløsning. Rom. 8, 23. Thi dersom de Døde ikke opstaae, da er Christus ikke heller opstanden. Men dersom Christus ikke er opstanden, da er eders Tro forfængelig; saa ere I endnu i eders Synder; saa ere og de fortabte, som ere hensovede i Christo. — Nu er Christus opstanden fra de Døde, og er bleven den Førstegrøde af de Hensovede. — Dog hver i sin Orden: den første Grøde er Christus, dernæst de, som ere Christi, udi hans Tilkommelse. 1 Cor. 15, 16-20. 23. Jeg veed at min Frelser lever, og tilsidst skal staae paa Støvet; skjønt de efter min Hud have ødelagt dette mit Legeme, da skal jeg dog beskue Gud af mit Kjød; hvilken jeg, jeg skal beskue for mig, og mine Øine skulle see,

kelig Herlighed, (8) skulle see Ham, som Han er, vorde Ham lige og regjere med Ham. (9)

Vi troe ogsaa de Ugudeliges Opstandelse (10) og Verdens Dom, (11) da alle Mennesker skulle aabenbares for Christi Domstol, paa det at Enhver kan faae efter det, som er skeet ved Legemet, efter det, som han haver gjort. (12) Som Guds Søn skal give alle dem, der tjente og fulgte ham i Troen, den evige Salighed, (13) saaledes skal han og fælde den evige Fordømmelses Dom over alle Ugudelige. (14) Vi holde fast paa den hellige Skrifts bestemte og klare Udtryk, som skildre Menneskets Salighed eller Usalighed efter dette Liv som uforanderlige,

---

og ikke en Fremmed. Joh. 19, 25-27. (Joh. 6, 40. 54. Rom. 4, 17. 2 Cor. 4, 14. Es. 26. 19. Hos. 13, 14.)

8) Det saaes i Forkrænkelighed, det opstaaer i Uforkrænkelighed; det saaes i Vanære, det opstaaer i Herlighed; det saaes i Skrøbelighed, det opstaaer i Kraft. Thi det bør dette Forkrænkelige at iføres Uforkrænkelighed, og dette Dødelige at iføres Udødelighed. 1 Cor. 15, 42. 43. 53. Som skal forvandle vor Fornedrelses Legeme til at vorde ligedannet med hans Herligheds Legeme. Phil. 3, 21. (1 Cor. 15, 12-57.)

9) 1 Joh. 3, 2. Jeg skal beskue dit Ansigt i Retfærdighed; jeg skal mættes naar jeg opvaagner efter din Lignelse. Ps. 17, 15. De bleve levende og regjerede med Christo de tusinde Aar. Aab. 20, 4. 6. Og de skulle regjere i al Evighed Aab. 22, 5. Og du haver gjort os til Konger og Præster for vor Gud, og vi skulle regjere over Jorden. Aab. 5, 10.

10) Og de skulle gaae frem, de som have gjort godt, til Livsens Opstandelse; men de, som have gjort ondt, til Dommens Opstandelse. Joh. 5, 28. 29. (Ap. G. 24, 15. Dan. 12, 2.)

11) Nu byder han alle Mennesker allevegne at omvende sig; thi han haver sat en Dag, paa hvilken han vil domme Jorderige med Retfærdighed. Ap. G. 17, 30. 31. (Jud. 14. 15. Aab. 20, 11-13.)

12) Thi os bør alle at aabenbares for Christi Domstol, at Hver kan faae efter det, som skeet er ved Legemet, efter det, som han haver gjort, enten Godt eller Ondt. 2 Cor. 5, 10. (Rom. 2, 6. 14, 10. 12. Gal. 6, 8. Aab. 22, 12. Præd. 12, 14.)

13) Kommer hid, min Faders Velsignede! arver det Rige, som eder er beredt fra Verdens Grundvold blev lagt. Matth. 25, 34. (Rom. 9, 23. Aab. 14, 13.)

14) Gaaer bort fra mig, I Forbandede! i den evige Ild, som er beredt Djævelen og hans Engle. Matth. 25, 41. (Rom. 2, 5. 9. 22. 1 Thes. 1, 10. 2 Petr. 2, 9. Aab. 6, 16. 17. 20, 15.)

og troe, at begge Tilstande ere evige, (15) at altsaa ingen Overgang fra den ene til den anden finder Sted, og at ingen Frelse efter Døden er mulig. (16)

---

15) Og de skulle gaae hen, disse til den **evige** Pine, men de Retfærdige til det **evige** Liv. Matth. 25, 46. Han skal gjennemrense sin Lo, og samle sin Hvede i Laden; men Avnerne skal han opbrænde med **uslukkelig** Ild. Matth. 3, 12. Men der de vare bortgangne at kjøbe, kom Brudgommen; og de, som vare rede, gik ind med ham til Bryllup; og **Døren blev tillukt**. Siden kom og de andre Jomfruer og sagde: Herre, Herre, lad op for os! Men han svarede og sagde: Sandelig siger jeg eder, **jeg kjender eder ikke**. Matth. 25, 10-12. Og dersom din Haand forarger dig, hug den af; det er dig bedre at gaae en Krybling ind i Livet, end at have to Hænder, og fare hen til **Helvede** i den **uslukkelige** Ild, hvor deres **Orm ikke dør** og Ilden **ikke udslukkes**. Og dersom din Fod forarger dig, hug den af; det er dig bedre at gaae halt ind i Livet, end at have to Fødder, og blive kastet i **Helvede**, i den **uslukkelige** Ild, hvor deres Orm **ikke dør** og Ilden **ikke udslukkes**. Og dersom dit Øie forarger dig, kast det fra dig, det er dig bedre at gaae enøiet ind i Guds Rige, end at have to Øine og blive kastet i **Helvedes** Ild; hvor deres Orm **ikke dør** og Ilden **ikke udslukkes**. Marc. 9, 43-48. Efter at Husbonden er staaet op og haver **tillukt Døren**, og I da komme til at staae **udenfor** og banke paa Døren og sige: Herre, Herre, lad op for os! da skal han svare og sige til eder; **jeg kjender eder ikke**, hvorfra I ere. Da skulle I begynde at sige: vi aade og drak for dine Øine, og du lærte paa vore Gader. Og han skal svare: jeg siger eder, jeg kjender eder ikke, hvorfra I ere; **viger fra mig** alle I, som gjøre Uret. Der skal være Graad og Tænders Gnidsel naar I faae at see Abraham og Isak og Jacob og alle Profheter i Guds Rige, men eder at være **udstødte** udenfor. Luc. 13, 25-28. Eder, som trænges (Kal Gud give) Ro med os i den Herres Jesu Aabenbarelse af Himmelen med sin Magtes Engle, med Ildslue, naar han bringer **Hevn** over **dem som ikke kjende** Gud, og over **dem, som ikke ere** vor Herres Jesu Christi Evangelium lydige; hvilke skulle lide Straf, en **evig Fortabelse** fra **Herrens** Ansigt, og fra **hans Magtes Herlighed**. 2 Thes. 1, 7-9. Hvilke ere satte til et Exempel, idet de lide en **evig** Ilds Straf. — For hvilke Mørke og Mulm til **evig Tid** er bevaret. Jud. 7. 13. Deres Pines Røg oprinder i **al Evighed**. Aab. 14, 11. Og Djævelen, som dem forførte, blev kastet i **Søen af** Ild og Svovl, hvor Dyret og den falske Prophet var, og de skulle pines Dag og Nat i **al Evighed**. Og dersom Nogen ikke fandtes skreven i Livsens Bog blev han kastet i **Ildsøen**. Aab. 20, 10. 15. (Ordspr. 1, 24-32.)

16) Fader Abraham! forbarm dig over mig, og send Lazarus, at han dypper det Yderste af sin Finger i Vand, og lædsker min Tunge; thi jeg **pines** svarligen i denne Lue. Men Abraham sagde: Søn, kom ihu, at du haver annammet dit Gode i din Livstid, og Lazarus ligesaa det Onde;

Vi ihukomme Herrens Ord: „Ja, jeg kommer snart!“ og med Aanden og Bruden, som vi troe at være en væsentlig Deel af, raabe vi: „Amen. Ja kom, Herre Jesu!“

---

men nu trøstes han og du pines. Og foruden alt dette er imellem os og eder et stort Svælg befæstet, saa at de, som ville fare herfra ned til eder, kunne ikke, og de kunne ikke heller fare derfra over til os. Luc. 16, 24.26. Det er Mennesket bestikket, eengang at døe, men derefter Dommen. Ebr. 9, 27.

Trykt hos W. R. C. Kobner.